

Helsingin kaupungin pelastuslaitos Toimintakertomus 2015

Sisällysluettelo

Pelastuskomentajan katsaus	3
Helsingin pelastuslaitos luo turvallisuutta kaikille kaupunkilaisille	4
Strategia	4
Organisaatio	5
Pelastuslautakunta vuonna 2015	5
Avaintietoja vuodelta 2015	6
Henkilöstö	6
Talous	7
Tavoitteiden saavuttaminen	8
Tutkimustoiminta	8
Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus	9
Pelastustoiminta	10
Ensihoito	13
Varautuminen	14
Osaamisenhallinta	15
Viestintä	16
Tekniset toiminnot	17
Ympäristönsuojelu	18
Räddningskommendörens översikt	20
Nyckeltal för 2015	21
Rescue Commander's review	22
2015 key information	23
TILASTOT	25

Toimitus/Redaktion: **Päivi Aravuori**

Käännökset/Översättningar: **Grano Oy / Multidoc**

Graafinen suunnittelu ja taitto/

Grafisk planering och layout: **Guassi Oy**

Valokuvat /Fotografier: **Ossi Pietiläinen ja/och**

Helsingin pelastuslaitos/Helsingfors räddningsverket

Kirjapaino/Tryckeri: **Painotalo Plus Digital**

Pelastuskomentajan katsaus

Pelastuslaitos on toiminut tehokkaasti vuoden 2015 aikana kehittääkseen Helsingin kaupungin turvallisuutta. Ylitimme vuonna 2015 tavoitteemme huomattavasti, erityisesti turvallisuusviestinnän toimenpiteiden ja operatiivisia toimintaedellytyksiä varmistavien riskienhallintatoimenpiteiden osalta. Myös pelastuslaitoksen taloudessa saavutettiin viime vuonna erinomainen tulos tiukan talousohjauksen johdosta. Kiitos näistä hyvistä tuloksista kuuluu ennen kaikkea pelastuslaitoksen henkilöstölle.

Asuinkiinteistöjen omavalvonnan uusi menettely lanseerattiin marraskuussa perusteellisen pilottivaiheen jälkeen. Uusi toimintatapa yhdistää asukkaat, kolmannen sektorin ja viranomaiset tunnistamaan riskit, ehkäisemään tapaturmat ja onnettomuudet sekä varautumaan hätätilanteisiin. Vuoden aikana toteutimme kaksi eri kaupunginosiin kohdennettua valvontakierrosta, jotka tuottivat hyvän tuloksen. Vuoden 2015 aikana keskeisenä onnettomuuksien ehkäisymuotona oli edelleen turvallisuusviestintä, jonka pääasiallisena kohteena olivat lapset ja nuoret.

Ensihoitotehtävien pitkään jatkunut kasvu pysähtyi vuonna 2014, mutta kääntyi vuonna 2015 uudelleen kasvuun (+1381 tehtävää). Pelastuslaitos selvitti kasvun syitä ja pyrki kehittämään toimintaa yhteistyössä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Muita keskeisiä kehittämisskohteita olivat muun muassa potilasdokumentoinnin omavalvonta.

Pelastustoiminnan johtamisvalmiuden kehittämisessä panostettiin viime vuonna valmistautumalla pelastustoimen uusien valtakunnallisten tietojärjestelmien käyttööntoon. Tähän liittyen kehitettiin tilannekeskuksen uusi toimintamalli ja sen toteuttamista tukevat vaatimustenmukaiset tilat sekä toimintaa avustava tekniset ratkaisut.

Pelastuslaitoksen toimintavarmuutta kehitettiin perustamalla tekniselle osastolle huoltovarmuustoiminto, joka integroi aikaisempaa tiiviimmin ydin- ja tukipalvelut yhteen sekä varmistaa pelastuslaitoksen suorituskyvyn kaikissa tilanteissa aikaisempaa paremmin.

Vuonna 2015 käynnistettiin myös viestinnän kehittämisshanke, jossa määriteltiin uusi viestintästrategia, toimintamalli, organisaatio sekä menetelmät, välineet ja kanavat. Sen tavoitteena on tukea pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista sekä parantaa ydin- ja tukipalveluiden vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Pelastuslaitoksella kiinnitettiin viime vuonna huomiota henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin. Panostus on näkynyt muun muassa työtapaturmien määrän vähenemisenä edellisiin vuosiin verrattuna.

Toimitiloistamme Haagan pelastusasemalla aloitettiin peruskorjaus, minkä johdosta aseman toiminnot siirtyivät väistötiloihin. Vuoden aikana hankittiin myös kolme uutta pelastusautoa ja eläinpelastusauto. Lisäksi vuoden aikana valmisteltiin kuuden uuden ambulanssin hankinta.

Kiitos kaikille hyvästä yhteistyöstä vuonna 2015!

Simo Weckstén
Pelastuskomentaja

Helsingin pelastuslaitos luo turvallisuutta kaikille kaupunkilaisille

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on yksi Helsingin kaupungin virastoista ja hoitaa Helsingin kaupungin alueen pelastustoimea yhtenä Suomessa toimivista 22 aluepelastuslaitoksesta. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo pelastuslautakunta johdosäännössä määritellyllä tavalla.

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tavoitteena on onnettomuuksien ehkäisyn kehittäminen sekä operatiivisen osaamisen ja valmiuden ylläpitäminen. Pelastuslaitos kehittää toimintaansa ottamalla huomioon asiakkaiden tarpeet ja Helsingin kaupungin väestön kasvun. Pelastuslaitosta johti vuonna 2015 pelastuskomentaja Simo Weckstén..

Strategia

Pelastuslaitoksen strategiaohjelma noudattaa Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 ja sisäministeriön laatiman Pelastustoimen strategia 2025:n linjauksia sekä edistää niiden toteutumista omalla toiminnallaan.

Strategiaohjelman visio on seuraava:

Visiomme on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos.

Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti onnettomuustilanteiden aikana.

Olemme pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa.

Varaudumme toimimaan vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.

Toimimme vastuullisella tavalla.

Organisaatio

Pelastuslaitoksen organisaatiossa on kolme osastoa: pelastustoimen osasto, hallinto- ja kehittämisosasto sekä tekninen osasto.

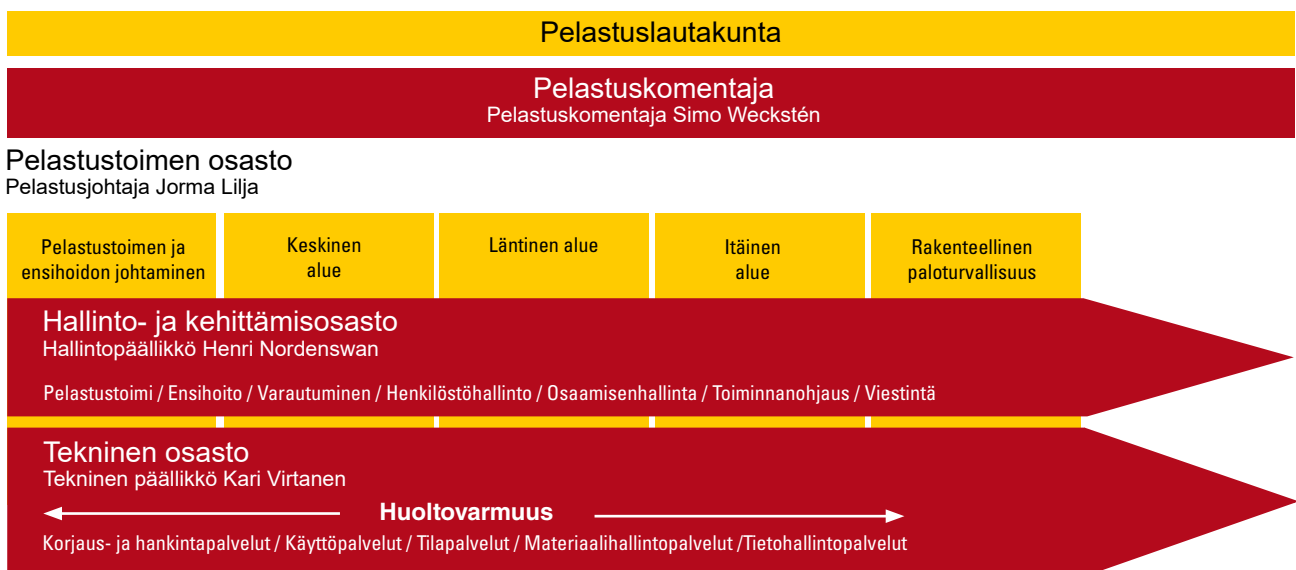
Pelastustoimen osasto jakautuu neljään alueeseen. Alueet tarjoavat onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan ja varautumisen palvelut. Pelastustoimen osastoa johti vuonna 2015 pelastusjohtaja **Jorma Lilja**.

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa pelastustoimen sekä ensihoidon kehittämisestä ja ohjauksesta, tutkimus-

toiminnasta, osaamisenhallinnasta, viestinnästä, hallintopalveluista sekä johdon esikunta- ja kansliapalveluista.

Hallinto- ja kehittämisosaston päällikkönä toimi vuonna 2015 hallintopäällikkö **Henri Nordenswan**.

Tekninen osasto vastaa teknisestä suunnittelusta, kalusto- ja materiaalihallinnosta, tietotekniikasta ja kiinteistötoimesta. Osastoa johti vuonna 2015 tekninen päällikkö **Kari Virtanen**.

Pelastuslautakunta 2015

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue
Puheenjohtaja Raatikainen Mika	Salo Tuula	PS
Varapuheenjohtaja Olin Venla	Värtö Mikko	Vihr.
Kelo Jarmo	Utti-Lankinen Katja	Kok.
Aivio Sanna	Kokko Kristiina	Kok.
Eklund Merja	Luomanen Raine	Kok.
Haahtela Meri	Kerman Sami	Vihr.
Jauhiainen Olavi	Ylänkö Arja-Katriina	SDP
Jensen Jörgen	Sirola-Korhonen Kristiina	Vas.
Huru Nina	Susimeri Pekka	PS
Kaupunginhallituksen edustaja: Hakola Juha (Kok), varaedustaja Muurinen Seija (Kok.) 4.2.2015 alkaen: Arja Karhuvaara (Kok.) on kaupunginhallituksen edustaja (valittu Juha Hakolan tilalle). Varaedustajana on Kauko Koskinen (Kok.) (Seija Muurisen tilalle).		

Avaintietoja vuodelta 2015

Henkilöstö

Pelastuslaitoksen henkilöstörakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2015. Vapautuneisiin vakansseihin pystyttiin rekrytoimaan uutta henkilöstöä. Henkilöstöä pelastuslaitoksella oli vuonna 2015 keskimäärin 658. Määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna seitsemällä henkilötyövuodella.

Pelastuslaitoksen Pelastuskoulusta ei valmistunut palomies-ensihoitajia vuonna 2015. Operatiivisen henkilöstön tilapäinen henkilöstövaje paikattiin palkkaamalla pelastustoimen osastolle määräaikaista ensihoitajia ja palomies-ensihoitajia noin vuoden kestäviin sijaisuuksiin. Pelastuskoulusta valmistuu seuraava kurssi vuonna 2016.

Pelastuslaitos osallistui vuonna 2015 kaupungin muiden virastojen kanssa Kunta10 -tutkimukseen, jonka tarkoituksena on selvittää kunta-alan henkilöstön työtä sekä työssä tapahtuvia muutoksia ja työelämän vaikutuksia

henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Tutkimuksen kohteena oli Helsingin lisäksi kymmenen muuta kuntaa. Kyselyn tulosten perusteella on ollut mahdollista entistä paremmin arvioida työelämän laadun muutoksia ja niiden vaikutuksia henkilöstön hyvinvointiin ja terveyteen.

Kunta 10 -tutkimusten tulosten perusteella määritettiin alkuvuonna 2015 keskeiset työhyvinvoinnin kehittämisaalueet. Tavoitteina oli muun muassa työyhteisötaitojen kehittäminen koko laitoksella. Yhtenä toimenpiteenä oli syksyllä hallinto- ja kehittämisosastolla järjestetty koikeilu, jossa testattiin yhteisöllistä työhyvinvoinnin mittaamis- ja kehittämistyökalua. Työhyvinvointia parannettiin myös järjestämällä henkilökunnalle lokakuussa kahdet henkilöstöjuhlat.

Työturvallisuutta kehitettiin vuonna 2015 pelastuslaitoksen prossien ja Helsingin kaupungin yhteisten työsuojeluperiaatteiden ja toimintamallien avulla. Turvallisuushavaintojen ja työtaturmien tutkintaan panostettiin.

Työtaturmien määrä väheni vuonna 2015 edellisiin vuosiin verrattuna.

Pelastuslaitos toteutti vuosina 2012–2015 Ikääntyvän operatiivisen henkilöstön toimenpideohjelman, jotta pelastus- ja hoitohenkilöstön ikääntymiskehitystä ja muita kuormitustekijöitä voitaisiin hallita. Hankkeen tavoitteeksi määriteltiin konkreettisten ratkaisujen tuottamisen ikääntymisen aiheuttamiin vaikutuksiin henkilöstön työterveydessä ja toimintakyvyssä sekä pelastuslaitoksen palvelutasossa ja taloudessa. Hankkeen ohjausryhmä muodostui pelastuslaitoksen johtoryhmästä, kaupunginkanslian henkilöstöosaston, työterveyskeskuksen ja Työterveyslaitoksen asiantuntijoista. Hanke organisoitui neljään osaprojektiin, joissa keskityttiin urasuunnittelun ja osaamisen kehittämiseen, terveyden ja toimintakyvyn kehittämiseen, henkilöstöjohtamisen kehittämiseen sekä työsuhte-ehtojen soveltamisen kehittämiseen. Osaprojekteissa kehittämiseen osallistettiin henkilöstön edustajat,

lähiesimiehet, keskijohto ja asiantuntijat. Kaikkiaan projektissa toimi noin 50 henkilöä oman toimen ohella. Hankkeessa tuotettiin yhteensä noin 50 kehittämisprojektia, koulutustilaisuutta ja niihin liittyvää opinnäytetyötä tai vastaavaa selvitystä. Hanke uudisti merkittävästi operatiivisen henkilöstöjohtamista, urasuunnittelua, osaamishallintaa sekä terveyden ja toimintakyvyn hallintaa.

Lisätietoa pelastuslaitoksen henkilöstöstä on sivulla 25.

Talous

Pelastuslaitoksen vuoden 2015 talous saavutti tiukan talousohjauksen seurauksena erinomaisen tuloksen. Tilikauden toimintakate oli 36,56 miljoonaa euroa ja se ylitti tavoitteen 6 prosentilla ollen noin 2,3 miljoonaa euroa tilikauden talousarviota parempi. Toimintakatteesta noin 656 000 euroa saavutettiin alittamalla tilikaudelle annettu alkuperäinen käyttömenobudjetti 52,19 miljoonaa euroa noin 1,3 prosentilla.

Tilikauden toimintatuotot ylittivät talousarvion 12,4 %. Palotarkastuksista ja muista valvontasuoritteista sekä erheellisistä paloilmoituksista perittiin maksuja noin 717 000 euroa. Ensihoitopalveluun liittyen veloitettiin HUS:lta sopimuskorvauksia noin 7,86 miljoonaa euroa. Käyttömenojen säästöstä suurin osa johtui henkilöstökuluista, jotka alittivat budjetin noin 2,2 %. Budjetoimattomia menoja aiheutui luottotappioista noin 164 000 euroa.

Pelastuslaitos pysyi irtaimen omaisuuden investointimäärärahabudjetissa. Paloautojen osalta hankittiin kolme pelastusyksikköä. Uusi eläintenpelastusyksikkö otettiin käyttöön. Ambulansseja tilattiin kuusi kappaletta. Helsingin väestöhälyttimien ohjausjärjestelmä uusittiin. Kolmen D-luokan öljyntorjunnan työveneen hankintapäätös tehtiin syksyllä 2015. Muun irtaimen osalta tehtiin tarpeellisia korvaushankintoja.

Haagan pelastusaseman peruskorjauksen rakentamiskäynnin aloitettiin. Peruskorjaus valmistuu vuonna 2016. Keskuspelastusaseman uuden tilannekeskuksen rakentaminen ja miehistökeittiön muutostyöt käynnistettiin. Hankkeet valmistuvat vuonna 2016. Käpylän pelastusaseman vesikaton uusiminen on käynnissä. Niemenmäen väestönsuojan paineovi uusittiin. Nervanderinkadun väestönsuojan hissien peruskorjaus valmistuu keväällä 2016.

Lisätietoa pelastuslaitoksen taloudesta on sivulla 25–27.

Tavoitteiden saavuttaminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2015 turvallisuuspistekertymä ylitti 8000 pisteen tavoitteen reilusti tuloksella 9822. Tavoite ylitettiin ennen kaikkea turvallisuusviestinnän toimenpiteiden ja operatiivisia toimintaedellytyksiä varmistavien alueellisten riskienhallintatoimenpiteiden kasvun johdosta. Samoin väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustavoite toteutui selvästi.

Pelastustoiminnassa kuuden minuutin toimivavalmiusaika ensimmäisellä 1+3 -vahvuusyksiköllä oli 54 %, mikä alittaa 60 % tavoitteen. Myös ensihoidossa jäätin 8 minuutin tavoittamisviiveen 70 % tasosta tuloksella 67 %.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Valvontakohteissa riskiluvuissa tapahtui edelleen positiivista kehitystä. Kaikista auditoiduista kohteista 83,3 % saavutti vähimmäistason (82,2 % vuonna 2014). Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidonnaisuuden tavoite ei toteutunut. Kuljettavien yksiköiden tehtäväsidonnaisuus kasvoi

yhdeällä prosenttiyksiköllä 47 prosenttiin. Johto- ja lääkeriikikkö mukaan lukien sidonnaisuus pysyi edellisvuoden 42 prosentissa.

Varhaisen tuen menettelyt toteutuivat 100 prosentilla. Täydennyskoulutuksessa toteuma suhteessa suunnitelmaan ylitti 80 % tavoitetasoa. Sen sijaan koulutettavapäivien määrässä jäätin vuoden 2014 tasosta vajaalla 100 päivällä. Tavoitteen alittaminen johtuu muutamista toteuttamatta jääneistä pelastustoiminnan viranomaisyhteistyöharjoituksista sekä onnettomuuksien ehkäisykvartaalikoulutusten osallistujamääristä.

Pelastuslaitoksen viestinnän ja kriisiviestinnän suunnitelmat päivitettiin ja sopimuspalokunnat tuottivat onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyviä palveluja kuntalaisille enemmän kuin vuonna 2014. Myös pelastuspalveluorganisaation koulutustarve saatiin määritettyä.

Muista tavoitteista väestönsuojelun ja suuronnettomuuksien johtamisjärjestelmän kuvaus viivästyi ja uuden henkilöstösuunnitteluohjelman käyttöönotto toteutui vain osittain.

Tutkimustoiminta

Pelastuslaitoksen päätöksenteko, toiminnan suunnittelu ja kehittäminen perustuvat tutkittuun tietoon.

Pelastuslaitoksen tutkimustoiminnan perustana ovat pelastustoimen tutkimusohjelma sekä laitoksen päätöksenteon ja toiminnan suunnittelun tietotarpeet. Laitoksen tutkimustoiminta käsittää muun muassa oman toiminnan laadun ja vaikuttavuuden monipuolisen ja systemaattisen arvioinnin, riskianalyysin laatimisen ja osallistumisen koko pelastustoimea hyödyttävään tutkimushankkeisiin.

Loppuvuodesta 2015 käynnistettiin tulevan, vuoden 2017 alusta voimaan astuvan palvelutasopäätöksen valmistelutyö. Palvelutasopäätös perustuu Helsingin pelastustoimen alueen riskianalyysiin, joten myös riskianalyysi-

sin päivitys sekä menetelmällinen ja sisällöllinen kehitystyö käynnistettiin vuonna 2015.

Lisäksi Helsingin pelastuslaitos osallistui vuoden aikana Palosuojelurahaston rahoittamaan ja Tampereen yliopiston vetämään tutkimushankkeeseen Kustannus-vaikutavuusanalyysin mahdollisuudet pelastuspalvelujen optimoinnissa. Omana työnä tutkittiin lisäksi muun muassa automaattisen sammutuslaitteiston esiintymisen ja toiminnan yhteyttä rakennuspalojen onnettomuusvahinkoihin sekä valvontatoiminnan vaikuttavuutta. Valvonnan vaikuttavuus- selvitys saatiin valmiiksi vuoden 2015 aikana ja se julkaistaan vuoden 2016 aikana.

Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus

Pelastuslaitos suorittaa valvontaa ja tuottaa erilaisia asiantuntijapalveluita sekä turvallisuusviestintää ja -koulutusta yritysten ja organisaatioiden omatoimisen varautumisen tueksi. Tehtäväkenttä muodostuu muun muassa palotarkastuksista, asuinkiinteistöjen omavalvonnasta, kemikaalivalvonnasta, nuohoustoiminnan valvonnasta sekä rakenteellisen paloturvallisuuden neuvonnasta ja ohjauksesta. Turvallisuuskoulutusta annetaan kurssimuotoisesti ja turvallisuusviestintää tehdään niin tapahtumissa kuin sosiaalisessa mediassakin. Suunnittelutyön tueksi pelastuslaitos tekee riskianalyysejä sekä tekee palontutkintaa.

Pelastuslaitoksen valvontatyöllä tuetaan toimijoiden omatoimista varautumista ja pyritään vaikuttamaan toimijan turvallisuuskulttuuriin. Pelastuslaitos suoritti vuonna 2015 valvontatyötä onnettomuuksien ehkäisytyön toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana toimintaa laajennettiin siten, että pelastushenkilöstö osallistui entistä tiiviimmin valvontaviestintätöihin. Täten toimintaa kyettiin vuonna 2015 tehostamaan. Vuoden aikana panostettiin lisäksi työmenetelmien kehittämiseen.

Vuonna 2015 suoritettiin yhteensä 1 253 määräaikaista palotarkastusta ja eri palotarkastuslajit huomioiden yhteensä 3 204 palotarkastusta. Valvontatoimenpiteitä suoritettiin yhteensä 7 539 kappaletta. Valvonnallisia ja viestinnällisiä suoritteita tehtiin yhteensä 9 743 kappaletta.

Asuinrakennusten omavalvonta

Omavalvonta tarkoittaa asuinkiinteistön vastuuhenkilöiden itse kiinteistöön suorittamaa valvontaa. Valvonnan perusteella tehdyt havainnot raportoidaan pelastuslaitokselle lomakemuodossa, minkä jälkeen pelastusviranomaisen laatii valvonnasta pöytäkirjan. Omavalvonnan tavoitteena on varmistaa lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen asuinkiinteistössä sekä auttaa kiinteistön vastuuhenkilöitä ylläpitämään ja kehittämään asuintalon turvallisuutta tehokkaasti. Pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa omavalvonnan toteuttamiseen muun muassa puhelimitse, minkä lisäksi kiinteistö voi pyytää tukea omavalvonnan suorittamiseen ennalta määrättyiltä Helsingin alueen sopimuspalokunnilta. Pelastuslaitos järjestää yhteistyössä Helsingin pelastusliitto ry:n kanssa alueen asuintalojen edustajille/omistajille omavalvontaan liittyvää neuvontaa erillisten tilaisuuksien muodossa.

Vuonna 2015 omavalvonnassa toteutettiin kaksi eri kaupunginosaan kohdennettua valvontakierrosta. Kierros I/2015:n kohteena olivat Alppiharju, Keski-Vuosaari, Malminkartano sekä Ruoholahti. Kierroksella valvottiin 639 kerros- ja rivitaloa, mikä tarkoitti yhteensä 262:a taloyh-

tiötä. Maksullisia tarkastuksia suoritettiin yhteensä 11 taloyhtiöön, jotka eivät palauttaneet lomaketta määräaikaan mennessä. Varmentavia pistotarkastuksia suoritettiin 25 taloyhtiöön. Sähköistä työkalua hyödyntäen vastauksensa antoi 95,8 % taloyhtiöistä.

Kierros II/2015:n kohteena olivat Ala-Malmi, Aurinkolahti, Kallahti sekä Linjat. Kierroksella valvottiin 490 kerros- ja rivitaloa, yhteensä 284 taloyhtiötä. Maksullisia tarkastuksia suoritettiin yhteensä 7 taloyhtiöihin, jotka eivät palauttaneet lomaketta määräaikaan mennessä. Varmentavia pistotarkastuksia suoritettiin 27 taloyhtiöön. Sähköistä työkalua hyödyntäen vastauksensa antoi yhteensä 97,5 % taloyhtiöistä.

Vuonna 2015 valvottiin yhteensä 1 129 kerros- ja rivitaloa, yhteensä 546 taloyhtiötä. 18 taloyhtiötä ei palauttanut lomaketta vuoden aikana. Näihin yhtiöihin suoritettiin maksulliset valvontakäynnit. Koko vuoden vastausprosentti sähköistä työkalua käyttäen oli 96,7 %. Varmentavia pistotarkastuksia suoritettiin yhteensä 52 taloyhtiöön. Asukasiloja järjestettiin koko vuonna 2015 yhteensä 11 kappaletta. Yhteensä asukasilloissa kävi noin 200 henkilöä.

Turvallisuusviestinnän kohteena lapset ja nuoret

Pelastuslaitoksen antama turvallisuusviestintä ja -koulutus kohdentui toimintaan hätätilanteessa sekä alkusammutustaitojen opettamiseen. Turvallisuusviestinnän pääasiallisena kohteena olivat vuonna 2015 lapset ja nuoret. Lisäksi koulutettiin sekä kunnallisten että yksityisten organisaatioiden henkilöstöä, jonka vastuulla on lapsia, vanhuksia tai toimintakyvyltään rajoittuneita henkilöitä. Koulutusta antoivat pääasiassa turvallisuuskouluttajat. Pelastuslaitos antoi vuonna 2015 turvallisuusviestintää ja -koulutusta yhteensä 31 434 henkilölle.

Lasten ja nuorten huolta aiheuttavaan tulenkäsitteilyyn ja sytyttelyyn pelastuslaitos reagoi Tulipysäkki-toiminnalla. Vuonna 2015 toiminta jakautui interventioihin, jotka kohdistuivat yksittäisten lasten tekemään

sytyttelyyn sekä ennaltaehkäiseviin, luokkaryhmille pidettyihin interventioihin. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä poliisin ja sosiaali- ja terveysviranomaisten kanssa. Suoritteita oli yhteensä 51 kappaletta.

Vaarallisten aineiden ja kemikaalien valvonta

Pelastuslaitoksen vaarallisten kemikaalien valvontatyötä suoritettiin vuonna 2015 pääosin muun valvontatyön ohessa. Pelastuslaitos vastaanotti vuoden 2015 aikana yhteensä 40 ilmoitusta vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Luvussa on mukana myös työmaiden tilapäisen toiminnan ilmoitukset. Yleisötapahtumissa harjoitettu tilapäinen vaarallisten kemikaalien vähäinen käsittely ja varastointi on lupakäsitelty ja valvottu tapahtuman muun valvonnan yhteydessä.

Osana kemikaalien valvontatyötä loppuvuoteen painottuva pyroteknisten välineitten varastointi kaupan yhteydessä työllisti pelastuslaitosta aiempaa vähemmän. Ilotulitteiden myyntipisteiden määrä oli kolmatta vuotta peräkkäin laskussa. Ilmoituksia käsiteltiin 55 kappaletta. Kaikki myyntipisteet valvottiin 28.–31.12.2015 välisenä aikana.

Palontutkinta

Palontutkinta on sisäministeriön ohjaamaa, palokuolemien sekä muiden paloista johtuvien henkilövahinkojen, omaisuusvahinkojen sekä tulipalojen vähentämiseen tähtäävää, viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Palontutkintaa ohjaa valtakunnallinen pelastuslaitosten Palontutkinta 2020 -työryhmä. Vuonna 2015 alimman tason tutkinta suoritettiin kaikista tulipaloista. Erillinen tutkinta suoritettiin tulipaloista, joissa oli vakavia henkilövahinkoja, niistä tulipaloista, joista saatavilla tutkintatiedoilla voidaan arvioida olevan merkitystä palovahinkojen vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn sekä ajankohtaisten teemojen mukaisista paloista. Laaja palontutkinta suoritetaan erillisen päätöksen mukaan. Ajankohtaisina teemoina olivat vuonna 2015 hoitoalan rakennuksissa tapahtuvat tulipalot ja läheltä piti -tilanteet, tapaukset, joissa pelastuslaitos pelastaa ihmisiä tulipalosta, sekä valvonnan vaikuttavuus teollisuusrakennusten paloissa.

Viisi palokuolemaa

Vuonna 2015 kuoli Helsingissä tulipaloissa yhteensä viisi ihmistä, joista kaksi oli miehiä ja kolme naisia. Kaikki palokuolemat tapahtuivat asuinhuoneistoissa. Kolmessa tulipalossa uhreja oli tavanomaisesta poiketen useampia, (sekä palossa kuolleita että vakavasti loukkaantuneita). Yksi useampia uhreja vaatineista tulipaloista oli tahallisesti sytytetty, toisessa palon syttymissyy oli todennäköisesti sähkölaitteeseen tullut vika ja kolmannen palon aiheutti tupakointi. Tulipaloissa loukkaantui vakavasti vuonna 2015 kuusi henkilöä. Uhreista kolme oli naisia ja kolme miestä.

Nuohous

Nuohoustoiminnasta Helsingissä vastasi vuonna 2015 kolme yksityistä piirinuohoojaliikettä, jotka ovat solmineet Helsingin kaupungin kanssa määräaikaisten nuohoussopimuksen. Yritykset olivat läntisellä alueella IAQ Finland Oy, keskisellä alueella Nuohous ja Ilmastointipuhdistus Rantanen Oy sekä itäisellä alueella Consti Talotekniikka Oy.

Piirinuohoojat suorittavat pelastuslainsäädännön edellyttämät tulisijojen ja savuhormien nuohous- ja puhdistustyöt Helsingin kaupungin pelastustoimen alueella. Lisäksi nuohoojamestarit osallistuvat tarvittaessa tarkastustoimintaan ja antavat asiantuntijalausuntoja toimialaltaan.

Lisätietoa pelastuslaitoksen valvontatyöstä ja turvallisuuskoulutuksesta on sivuilla 28–31.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminta kattaa onnettomuustyyppit, kuten esimerkiksi tulipalot, vaarallisten aineiden onnettomuudet, liikenneonnettomuudet, luonnononnettomuudet, vesipelastustehtävät, ihmisen pelastustehtävät ja öljyvahingot. Pelastusasemia on seitsemän kappaletta 24 h:n valmiudessa ja lisäksi kesäkaudella Suomenlinnan pelastusasema.

Helsingin pelastuslaitoksen suorittamien palo- ja pelastustehtävien kokonaismäärä oli vuonna 2015 yhteensä 8 408 tehtävää, kun vastaavasti vuonna 2014 tehtäviä oli 8 143. Suurin tehtäväluokka on edelleen automaattisten paloilmottimien tarkastus- ja varmistustehtävät, joita oli yhteensä 2 159 kappaletta. Edellisenä vuonna niiden määrä oli 2 173 kappaletta. Rakennuspalojen määrä on viiden vuoden aikana laskenut 117 kappaleeseen, kun vuonna 2011 niitä oli 180. Samoin rakennuspalojen omaisuusvahingot ovat laskeneet viimeisen kolmen vuoden aikana.

Rakennuspalojen esiintyvyys ja omaisuusvahingot on esitetty tarkemmin alla olevassa taulukossa.

Uusi tilannekeskus pelastuslaitokselle

Pelastuslaitoksella panostettiin vuonna 2015 pelastustoimen uusien tietojärjestelmien käyttöönottoon ja uuden tilannekeskuksen rakentamiseen. Pelastustoimessa otetaan lähivuosina käyttöön tietojärjestelmiä, jotka vaativat korkeaa tila- ja tietoturvallisuuden tasoa. Vuonna 2015 Helsingin pelastuslaitoksen keskuspelastusasemalle rakennettiin uusi tilannekeskus, joka täyttää vaatimukset tur-

vallisuuden osalta. Tilannekeskus otetaan operatiiviseen käyttöön vuoden 2016 aikana.

Uusia pelastustoimen tietojärjestelmiä ovat uusi hätäkeskustietojärjestelmä (Erica) ja viranomaisten yhteinen kenttäjohtamisjärjestelmä (KEJO). Uutta hätäkeskustietojärjestelmää on kehitetty TOTI-kehittämishankkeessa vuodesta 2008 alkaen. Järjestelmä otetaan käyttöön vuosien 2016–2017 aikana. Tähän asti jokaisessa hätäkeskuksessa on ollut oma tietojärjestelmäkokonaisuus, mutta Erica-järjestelmän kautta hätäkeskukset ja muut viranomaiskäyttäjät verkottuvat toisiinsa. Uudessa järjestelmässä pelastuslaitokset syöttävät itse omaan toimintaansa liittyviä tietoja ja vastaavat tietojen oikeellisuudesta. Erica-tietojärjestelmän varsinainen käyttö alkaa pelastuslaitoksella vuonna 2016.

Viranomaisten yhteinen kenttäjohtamisjärjestelmä KEJO on suunniteltu otettavaksi käyttöön vuosina 2017–2018. KEJO-järjestelmän keskeisiä tavoitteita on viranomaisten yhteisen reaaliaikaisen tilannekuvan kehittäminen, tiedonvaihdon ja viestinnän tehostuminen sekä kustannustehokkuus. Vuonna 2016 valitaan pääkäyttäjät, joille annetaan koulutus järjestelmän käyttöön.

Öljyntorjuntavalmiuden parantaminen jatkui

Helsingin öljyntorjuntavalmiutta kehitettiin ja tehostettiin vuonna 2015 ottamalla käyttöön Isosaaren linnakesaarella olevia tiloja öljyntorjunnan käyttöön. Syksyllä järjestettiin Suomen ympäristökeskuksen johdolla iso öljyntorjuntaharjoitus, jossa testattiin Isosaaren ÖT-tukikohdan käyttöä sekä pitkien puomitusten selvittämistä että erilaisia nuottaustekniikoita. Isosaari osoittautui erittäin hyväksi tukikohdaksi öljyntorjunnan kannalta.

Santahaminan öljyntorjuntavarikolle sijoitettuja kalustollisia valmiuksia parannettiin vuoden aikana muun muassa parantamalla öljypuomien ankkurointivarustuksia ja varastointijärjestelyjä. Öljyntorjunnan koulutus oli jatkuvaa koko avovesikauden ajan ja sitä annettiin Helsingin kaupungin virastoille ja laitoksille suunnitellusti.

Pelastuslaitos osallistui aktiivisesti öljyntorjuntavalmiuksien kehittämiseen myös kansallisesti ja kansainvälisesti Suomen ympäristökeskuksen, ympäristöministeriön ja Rajavartiolaitoksen kanssa tehtävissä yhteistyöhankkeissa. Vuoden aikana valmisteltiin muun muassa aluskemikaali- ja öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmaa Suo-

menlahdelle. Pelastuslaitos on mukana hankkeissa asian-
tuntijanarannikon ja saariston alueella tapahtuvaan tor-
juntaan sekä öljyonnettomuuksien seurannaisvaikutuk-
siin liittyen.

Haagan asema väistötilaan

Vuoden 2015 aikana pelastuslaitoksen käyttöön tuli kolme uutta pelastusyksikköä. Pelastusyksiköt sijoitettiin Erottajan, Malmin ja Mellunkylän pelastusasemille. Erottajan pelastusyksikkö on rakennettu pelastussukeltajien tarpeita vastaavaksi ja Mellunkylän pelastusyksikkö varustettiin Cobra-sammutinleikkurilla. Vuoden 2015 aikana alkoi Haagan pelastusaseman remontti, minkä vuoksi miehistön päivystystilat siirrettiin pelastusaseman vieressä olevaan toimistorakennukseen.

Sopimuspalokuntien toiminnanohjausta kehitettiin vuonna 2015. Toiminnanohjauksen vastuut ja vastuuhenkilöt päivitettiin tämän päivän tarpeita silmällä pitäen.

Lisätietoa pelastuslaitoksen pelastustoiminnasta on sivuilla 31–38.

	2013	2014	2015	Yhteensä
Rakennuspalojen lkm	136	127	117	380
Rakennuspalojen omaisuusvahingot*	7 876 920 €	4 166 290 €	3 456 600 €	15 499 810 €
Rakennuspalojen keskimääräiset omaisuusvahingot	57 919 €	32 805 €	29 544 €	40 789 €
Rakennuspalojen lkm, joissa omaisuusvahingot vähintään 200 000 €	8	5	2	15
Rakennuspalojen lkm, joissa omaisuusvahingot vähintään 500 000 €	5	1	1	7
Rakennuspalojen lkm, joissa omaisuusvahingot vähintään 1 000 000 €	1	0	0	1

* Omaisuusvahingot: rakennusvahingot + irtaimistovahingot

Yksittäisten suurten vahinkojen vaikutus on suuri. Ratkaiseva ero vuosien välillä syntyy niistä rakennuspaloista, joiden omaisuusvahingot ovat vähintään 200 000 €.

Ensihoito

Helsingin pelastuslaitos tuottaa yhdessä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) Helsingin ensihoitoyksikön sekä Hätäkeskuslaitoksen kanssa ensihoitopalvelun Helsingin kaupungin alueella.

Vuonna 2015 ensihoitotehtävien määrä lisääntyi. Ensihoitotehtäviä oli vuonna 2015 yhteensä 54 596, kun edellisenä vuonna tehtäviä oli yhteensä 53 215. Ensihoitotehtävistä yleisin tehtävätyyppi oli peruselintoimintojen häiriöt, joita ovat elottomuus, hengitysvaikeus, rintakipu, sydämen rytmihäiriö, tajuttomuus ja aivohalvaus.

Tehtävämäärän syitä selvitettiin

Ensihoitotehtävien määrä on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Hälytysmäärän kasvaessa pelastuslaitos ei kuitenkaan ole saanut ehdottamiaan lisäresursseja käyttöön. Tehtävämäärän kasvun syitä selvitettiin vuoden 2015 aikana pelastuslaitoksen, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden yhteisessä työryhmässä. Keskusteluiden perusteella päätettiin perustaa työryhmä, jonka tehtävänä on selvittää, millaisia keinoja on käytettävissä ensihoidon tehtävämäärän ja työkuorman pienentämiseksi.

Työryhmässä koottiin useita ehdotuksia toimenpiteiksi, joiden avulla voidaan hillitä ensihoidon tehtävämäärän kasvua etenkin ikääntyneen väestön osalta. Niitä ovat esimerkiksi palvelujen piirissä olevien hoidon linjausten tekeminen ja kirjaaminen ja kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön akuuttitilanteiden osaamisen parantaminen. Ensihoidon monikäyttäjäsivaita pitäisi myös tunnustaa paremmin ja ilmoittaa heistä eteenpäin sosiaali- ja terveystieteiden virastolle.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut suosituksen laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelmien käyttöönotosta. Pelastuslaitoksella on pitkä kokemus laatu- ja potilasturvallisuudesta ja pelastuslaitos on ottanut käyttöön suosituksen mukaiset mittarit ja mittaa niitä säännöllisesti. Pelastuslaitos on mukana kehittämässä HYKS-alueen suuronnettomuusvalmiutta. Vuonna 2015 yhtenäistettiin ensihoidon suuronnettomuusvälineistöä ja hälytysohjeita.

Vuonna 2015 käynnistettiin ensihoidon omavalvonta. Tämä tarkoittaa sitä, että ensihoidon kenttäjohtajat tarkastavat ensihoidokertomuksia säännöllisesti ja arvioivat niiden laatua. Omavalvonta perustuu pelastuslaitoksen ja HUS:n välisen yhteistoimintasopimukseen, joka edellyttää ensihoitopalveluiden toteuttamista laadukkaasti. Seuran tavoitteena on ylläpitää ja kehittää potilasturvallisuutta, parantaa kirjaamisen laatua ja seurata ensihoitopalvelua koskevien ohjeiden noudattamista. Ensihoitotoiminnan laatua pyrittiin pitämään hyvällä tasolla myös toteuttamalla vuonna 2015 ensihoidon potilastytyvääisyystutkimus.

Ensihoitoon rekrytoitiin vuonna 2015 kesäajaksi seitsemän ensihoitajaa. Vuoden aikana toteutettiin myös kuuden ambulanssin hankinta Tammlansilta. Ajoneuvot toimitetaan pelastuslaitokselle vuoden 2016 aikana.

Vuoden aikana kehitettiin myös ensihoidon tietojärjestelmää Merlot Mediä ja osallistuttiin myös turvallisuusviranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän KEJO:n määrittelytyöhön.

Lisätietoa pelastuslaitoksen ensihoidosta on sivuilla 39–41.

Varautuminen

Pelastuslaitos johtaa ja sovittaa yhteen pelastustoimintaan varautumisen ja siitä muodostuvan sidosryhmien toimintavalmiuden vakaviin Helsingin turvallisuutta uhkaaviin tilanteisiin. Tällä toimintavalmiudella tarkoitetaan valmiutta suojata ja pelastaa ihmisiä, omaisuutta sekä ympäristöä vakavissa häiriötilanteissa ja sotilaallisen voiman käytön muodostamassa väestönsuojelutilanteessa.

Vuonna 2014 väestönsuojelun 75-vuotisjuhlavuoden yhteydessä käynnistetty kuvakirjahanke saatiin päätökseen, kun 12.6.2015 julkaistiin juhlaivn menoin Väestönsuojelu Helsingin suojana 1939–2014 -niminen teos. Kirjaa jaettiin muun muassa Helsingin kouluihin sekä kirjastoihin.

Vakaviin häiriötilanteisiin liittyvät uhkat ja riskit tunnistettiin vuoden 2014 aikana tehdyn selvitystyön perusteella. Lisäksi päätettiin skenaarioaiheet, joiden työstämistä jatketaan vuoden 2016 aikana. Skenaarioista johdettavilla harjoituksilla voidaan tarvittaessa myöhemmin testata erityisesti pelastuslaitoksen suorituskykyä ja pelastuspalvelun toimintakykyä.

Helsingin kaupungin pelastuspalvelusuunnitelma uudistettiin ja hyväksyttiin käyttöön otettavaksi. Uudistustyön yhteydessä järjestettiin kaupungin johdolle ja pelastuspalveluneuvottelukuntaan kuuluville virastopäälliköille ja liikelaitosten toimitusjohtajille skenaariotarkastelutalauudet. Pelastustoiminnan johtokeskuksen esikuntarakennetta yhtenäistettiin eri uhkamalleihin soveltuvaiksi.

Vuoden 2015 aikana suuronnettomuusvalmiuteen liittyvien suunnitelmien ja ohjeistuksen käytettävyyden kehittämistä jatkettiin. Varautumisen strategiset suunnitelmat suojelusuunnitelma sekä väestönsuojelutilanteen evakuointisuunnitelma päivitettiin

Valtakunnalliset ja Etelä-Suomen alueelliset maanpuolustuskurssit olivat perinteiseen tapaan pelastuslaitoksen vieraana ja luentoja pidettiin yhteensä neljälle valtakunnalliselle ja viidelle alueelliselle maanpuolustuskurssille. Muita Helsingin pelastustoimen varautumiseen liittyviä luentoja toteutettiin tarpeen ja pyyntöjen mukaisesti sidosryhmien edustajille ja ulkomaalaisille vieraille syys- ja kevätkaudella.

Väestönsuojeluorganisaatioon sijoitetuille kaupungin työntekijöille järjestettiin vuoden 2015 aikana 10 koulutustilaisuutta kokonaisosallistujamäärän ollessa 133. Lisäksi tuettiin Helsingin etsintä- ja pelastuskoirien muodostaman pelastuskoirajoukkueen ohjaajien ja koirien koulutusta.

Varautumisen toiminnanohjausta kehitettiin kahdella tapaa. Toinen kehittämistehtävä liittyi varautumistoiminnon tehtävien laaja-alaiseen kartoittamiseen henkilöstön haastattelun avulla. Haastattelujen perusteella kehitettiin suunnittelutyön toteutus- ja seurantamallit, joita on tarkoitus testata varautumisen toimintasuunnitelman muo-

dossa vuoden 2016 aikana.

Pelastuslaitos osallistui edellisten vuosien tapaan asiantuntijana kaavoituksen valmisteluun sekä kalliosuojarakennus- ja -perusparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen Helsingissä. Pelastuslaitos myös on aktiivisena osallistujana pelastuslaitosten kumppanuusverkoston varautumistyöryhmässä. Vuoden aikana päivitettiin pelastussuunnitelmapohja erityisesti kalliosuojia varten.

Väestönsuojeluun liittyviä taustaselvityksiä tehtiin sisäministeriölle, kaupungin eri viranomaisille ja yksityisille rakentajille. Edellisvuosien tapaan annettiin myös asuintalojen sekä yritysten ja laitosten omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiakasneuvontaa.

Helsingin pelastuslaitoksen väestönsuojelumuseo oli vuoden 2015 aikana avoinna yleisölle lauantaisin. Säännöllisten aukiolojen lisäksi museolla järjestettiin tilattuja esittelykierroksia ja koulutustilaisuuksia. Museon aukiolosta, opastoinnasta, tilatuista esittelykierroksista ja koulutustoiminnasta vastasivat Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksen vapaaehtoiset jäsenet yhteistoimintasuojelumuksen mukaisesti.

Osaamisenhallinta

Osaamisenhallinnan toiminto vastaa Pelastuskoulun antamasta virkatutkintokoulutuksesta sekä pelastuslaitoksen täydennyskoulutuksen organisoinnista..

Vuoden 2015 aikana osaamisenhallinnan toiminnon ja Osaamiskeskuksen koko toiminnan yhteenlaskettu koulutettavapäivämäärä oli 6 759. Tämän lisäksi osa käytettävissä olevista resursseista käytettiin oppimateriaalituotantoon, harjoitusalueen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä laitoksen muiden prosessien tukemiseen.

Pelastuskoulun virkatutkintokoulutus

Pelastuskoulussa oli toimintavuoden 2015 aikana virkatutkintokoulutuksessa kaksi pelastajakurssia (kurssit 38 sekä 39). Koulutettavapäiviä virkatutkintokoulutuksesta kertyi vuoden aikana yhteensä 4 500 päivää. Osaamiskeskus jatkoi laitoksen lääkintäyksikön ja Stadin ammatitopiston kanssa uuden ensihoitoasetuksen mukaisen valmistuvien pelastajien jatkokoulutuksen järjestämistä. Oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa Pelastuskoulusta valmistuvat palomiessairaankuljettajat pätevöityivät noin vuodessa ensihoitoon suuntautuneiksi lähihoitajiksi. Neljän tällaisen koulutuksen läpi käyneet 12 uutta palomies-ensihoitajaa valmistuivat 1.9.2015.

Turvallisuusviestintää ja varautumista häirötilanteisiin

Onnettomuuksien ehkäisy on keskeinen osa laitoksen strategiaa. Turvallisuusviestintä tähtää onnettomuusi-

en ehkäisyyn ennakolta. Osaamiskeskus ohjaa laitoksen turvallisuusviestintätöitä. Vuonna 2015 jatkettiin turvallisuuskumppanuus-ohjelmaa Helsingin kaupungin opetusviraston kanssa. Siihen liittyen Osaamiskeskuksessa järjestettiin Opetusviraston henkilöstölle turvallisuuskoulutuspäivä- ja kolmipäiväisiä turvallisuusvastaavakoulutuksia. Turvallisuuskoulutuspäiviä oli 18 kpl ja turvallisuusvastaavien kolmipäiväisiä kursseja 2 kappaletta. Koulutettavapäiviä näistä kursseista kertyi yhteensä 342 kappaletta. Vuoden aikana aloitettiin uusi kumppanuusohjelma kaupungin liikuntaviraston kanssa. Vastaavanlaisen kumppanuuden aloittamista myös sosiaali- ja terveystieteiden kanssa valmisteltiin loppuvuodesta 2015.

Turvallisuusviestintä sosiaalisessa mediassa jatkettiin vuonna 2015. Turvallisuusviestinnän keskeisenä kanavana on käytetty pelastuslaitoksen virallisia Facebook-sivuja.

Varautumiskoulutusta järjestettiin operatiiviselle henkilöstölle lisäkoulutuksena ja Helsingin virastojen ja laitosten henkilöstölle sekä Helsingin kaupungissa sijaitsevien valtion yhteistoiminta virastojen henkilöstölle. Turvallisuuspisteitä tuotettiin laskennallisesti 129+48. Varautumiskoulutuksen sitova tavoite saavutettiin 100-prosenttisesti.

Suojelusuunnitelman mukaisesti koulutusresurssia on tähän saakka painotettu suojelupiirien ja -lohkojen henkilöstön peruskoulutukseen. Koulutuksessa on painotusta siirretty enemmän SLUP-päälliköiden koulutukseen.

Pelastuslaitoksen henkilökunnan täydennyskoulutus

Osaamiskeskuksen täydennyskoulutuslinja vastaa pelastuslaitoksen täydennyskoulutustoiminnan koordinoimista. Sen tehtäviin kuuluvat koulutussuunnittelu, hallinnointi sekä seuranta. Tämän lisäksi Osaamiskeskus tukee koulutustuotannon käytännön toteuttamista sekä resursiensä puitteissa tuottaa sitä myös itse. Vuoden 2015 painopisteenä oli koulutuksen ohjaamis- ja seuraamisprosessien sekä niihin liittyvien menettelytapojen kehittäminen. Kevään ja kesän kuluessa toteutettiin hanke, jossa määritettiin täydennyskoulutuksen ydinprosessien tavoitetilat ja aloitettiin niiden mukaiset toimenpiteet.

- Täydennyskoulutustoiminnan kokonaislaajuus 2015 oli 1 914 koulutettavapäivää, joka jakautui seuraavasti:
- Pelastustoiminta: 675 koulutettavapäivää
- Ensihoito: 887 koulutettavapäivää
- Onnettomuuksien ehkäisy: 354 koulutettavapäivää

Pelastuslaitoksen harjoitusalueella osallistui vuoden 2015 aikana erityyppisiin pelastustoiminnan harjoituksiin yhteensä 1 626 henkilöä. Täydennyskoulutuslinja koordi-

noi Helsingin kaupungin sopimuspalokuntien vuosittaisen lämpimien savusukellusten toteuttamisen. Tältä osin koulutettavapäiviä kertyi 95.

Asuintalojen omavalvontaa kehitettiin

Osaamiskeskus ohjasi ja kehitti vuonna 2015 helsinkiläisten asuintalojen omavalvontaa. Asuintalojen omavalvonta on pelastuslain mukaista pelastuslaitoksen valvontaa, joka toteutetaan sähköisen omavalvontalomakkeen avulla. Osallistava omavalvonta on luonteeltaan turvallisuusviestinnällistä. Sen myötä turvallisuusyhteyteen osallistetaan paitsi pelastuslaitoksen henkilöstöä, niin myös asuintalojen asukkaita, isännöitsijöitä ja kaupungin sopimuspalokuntien edustajia.

Vuoden 2015 aikana omavalvonnan kautta asumisturvallisuutta kehitettiin yhteensä 1 129 helsinkiläisessä kerrostalossa, yhteensä 546 asunto-osakeyhtiössä alueilla Ala-Malmin, Alppiharjun, Aurinkolahden, Kallahden, Keski-Vuosaaren, Linjojen, Malminkartanon sekä Ruoholahden alueilla. Vuoden 2014 ja 2015 pilottivaiheiden jälkeen asumisturvallisuuden omavalvonta ja siihen kehitetty menetelmä on vakiintunut Helsingin pelastuslaitoksen toimintatavaksi.

Viestintä

Pelastuslaitoksen viestintä tukee laitoksen strategisia tavoitteita. Tavoite on, että pelastuslaitos on vahva turvallisuusvaikuttaja.

Pelastuslaitoksen viestinnän kehittäminen käynnistettiin vuoden 2015 alussa nimittämällä viestintäpäälliköksi Taisto Hakala. Viestinnän uudistaminen käynnistyi

kahdella tutkimuksella, joissa tarkasteltiin sidosryhmien tyytyväisyyttä pelastuslaitoksen viestintään ja pelastuslaitoksen sidosryhmien hallintaa. Tutkimustulosten ja parhaiden käytäntöjen soveltamisen avulla laadittiin vuoden aikana viestintästrategia ja sen toteuttamissuunnitelma.

Pelastuslaitoksen viestintästrategia

- Pelastuslaitos on vahva turvallisuusvaikuttaja.
- Viestintä vahvistaa kansalaisten riskitietoisuutta, onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyä, varautumista sekä osaamista toimia oikein hätätilanteissa.
- Viestintä tukee toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämistä.
- Viestintä tukee turvallisuusverkoston yhteistyötä.
- Viestintä tekee työmme ja tuloksemme näkyväksi sekä vahvistaa mainettamme ja luottamusta sidosryhmissämme.

Viestintästrategia uudistaa viestinnän suunnittelun, lisää viestinnän kanavia, menetelmiä ja välineitä sekä vahvistaa viestintäosaamista. Viestintä integroituu aikaisempaa vahvemmin osaksi ydin- ja tukiprosesseja sekä

vahvistaa näin osaltaan pelastuslaitoksen perustehtävän ja strategian toteuttamista. Viestintästrategian jalkauttaminen toteutetaan vuoden 2016 aikana.

Tekniset toiminnot

Pelastuslaitoksen toimintoja tuetaan teknisillä tukitoimilla.

Pelastuslaitoksen tekninen osasto vastaa laaja-alaisesti erilaisista teknisistä palveluista, kuten teknisistä laitehankinnoista ja niiden kunnossapidosta. Teknisen osaston palveluita ovat tietotekniikka- ja telepalvelut, elektroniikkahuolto, huoltovarmuus- ja materiaalipalvelut, ajoneuvojen korjauspalvelut, pelastuslaitoksen hallinnassa olevien kiinteistöjen käyttö- ja kunnossapitotyöt, rakennuttaminen sekä tilojen vuokraus ja isännöinti.

Pelastuslaitoksen kiinteistöhuollon piiriin kuului vuonna 2015 yhteensä 8 pelastusasemaa, Osaamiskeskus, öljyntorjuntavarikko, 3 meriasemaa sekä 50 väestönsuojaa, joista osa on kiinteistöviraston Tilakeskuksen hallinnassa.

Pelastuslaitoksen huoltovarmuutta parannettiin vuoden aikana integroimalla teknisen osaston palvelutuotantoa tehokkaammin pelastustoimen sekä muiden toimintojen tarpeisiin nähden. Vuoden aikaan kehitettiin Arttu-toiminnanohjausjärjestelmää muun muassa erityiskaluston osalta. Lisäksi tehostettiin korvaavia varajärjestelmiä, kuten pelastustoimen vara-autojärjestelmää. Sisäisten asiakkaiden palveluita tehostettiin uudistamalla keskus- ja varusvaraston sähköistä asiointia.

Haagan peruskorjaustyöt käynnistyivät

Vuoden suurimpana rakennushankkeena käynnistyi Haagan pelastusaseman peruskorjaus kesäkuussa 2015. Keskuspelastusasemalla valmistuivat keskusvaraston kosteusvauriokorjaukset ja lisäksi vuoden aikana käynnistettiin uuden Tilannekeskuksen rakentaminen ja miehistökeittiön muutostyöt. Keskuspelastusaseman viemärikorjauksen tarveselvitys valmistui joulukuussa. Sisätilojen muutostyöt valmistuivat Käpylän pelastusasemal-

la ja asemalla käynnistettiin vesikaton uusiminen. Niememäen kalliosuojan paineovilinjan uusiminen valmistui joulukuussa. Myös Santahaminan öljyntorjuntavarikon ponttonilaiturin hankintamenettely käynnistettiin vuoden aikana.

Sisäilmaselvityksiä teetettiin Osaamiskeskuksen, varusvaraston ja Malmin pelastusaseman tiloissa. Malmilla korjausvastuusta ja -tavasta neuvotellaan Finavian kanssa. Asiantuntijaneuvontaa annettiin vuoden aikana suunnittelijoille muun muassa Kalasataman uuden kallioväestönsuojan ja Pissararadan väestönsuojatarkaisujen osalta.

Tietoliikenne- ja ratkaisujen toteutus uuteen tilannekeskukseen

Tietohallinnon toiminnassa toteutettiin vuoden 2015 toisella puoliskolla uuden tilannekeskuksen vaatimat tietoliikenne- ja ratkaisut sekä integroidun tilannekuvan esittämiseen tarvittava videoseinäjärjestelmä. Väestönsuojeluhälytysjärjestelmän ohjauksessa käytössä ollut radiojärjestelmä poistuu vuoden aikana käytöstä ja sen korvaamiseksi käynnistettiin oma, tetra-tukiasemiin perustuvan radiojärjestelmän suunnittelu ja hankinta.

Kolme pelastusautoa laitokselle

Vuonna 2015 tehtiin useita kalustohankintoja. Vuoden aikana pelastuslaitokselle hankittiin kolme pelastusautoa vuonna 2014 hankittujen neljän pelastusauton rinnalle. Vuoden aikana otettiin käyttöön myös uusi eläinpelastusauto. Lisäksi laitokselle tilattiin kuusi uutta ambulanssia, jotka toimitetaan pelastuslaitokselle helmikuussa 2016. Syksyllä 2015 tehtiin hankintapäätös kolmesta D-luokan öljyntorjunnan työveneen hankinnasta. Veneet tulevat liikuntaviraston ja nuorisosiainkeskuksen käyttöön.

Lisätietoa pelastuslaitoksen tekniikasta on sivulla 42.

Ympäristönsuojelu

Helsingin pelastuslaitoksen strategisen tavoitteena on olla entistäkin vastuullisempi toimija. Pelastuslaitos ottaa toiminnassaan huomioon ympäristönsuojelun osa-alueohjelmia laitoksen perustehtäväästä lähtien. Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimen valvontatehtävistä, pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä ja öljyntorjunnasta.

Pelastuslaitoksen ympäristöön kohdistuvat tavoitteet voidaan jakaa kolmeen eri osa-alueeseen:

1. Onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen turvallisuusopetuksen ja -viestinnän sekä valvontatoiminnan avulla.
2. Pelastustoiminta, jolla suojataan ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa. Pelastustoiminnalla rajoitetaan onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lievennetään onnettomuuksien seurauksia. Toiminta perustuu pelastuslakiin.
3. Ympäristöasioiden huomioiminen laitoksen materiaali-, kiinteistö- sekä muissa toiminnoissa.

Pelastuslaitos vaikuttaa ympäristönsuojeluun kaikkien eniten onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan kautta. Näissä toiminnoissa keskeisessä asemassa on vaarallisten kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisy ja torjunta. Pelastuslaitos suorittaa kemikaalivalvontaa onnettomuuksien ehkäisytöiden toimintasuunnitelman mukaisesti. Valvontatoimenpiteitä olivat vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden tarkastukset, ilotulite-

myyntipisteiden tarkastukset, nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset, maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset sekä öljylämmityslaitteistojen katsastukset ja tarkastukset. Tarkastusten ja katselmusten lisäksi kemikaaleihin liittyviin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat erilaiset lausunnot ja päätökset. Lisäksi pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaisesti vaarallisten kemikaalien laajamittaista varastointia ja käsittelyä harjoittavien tuotantolaitosten tarkastuksiin, jotka suorittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES.

Pelastuslaitoksen omassa toiminnassa kiinnitettiin huomiota laitoksen merkittävimpiin ympäristövaikutuksiin: energiankulutukseen, jätteisiin sekä hankintojen ympäristövaikutuksiin. Kiinteistöjen energiataloutta kehitettiin ylläpidon kehittämisellä ja kiinteistöautomaatiojärjestelmän seurannan avulla sekä korjaushankkeiden yhteydessä tehtävillä energiankulutuksen vähentämiseen tähtäävillä ratkaisuilla. Vuoden 2015 talousarviossa ollut pelastusasemien 2 prosentin energiansäästö tavoite toteutui suunnitellulla tavalla.

Laitoksen jätehuoltoa seurattiin vuonna 2015 suunnitelmallisesti. Keskuspelastusaseman jäteasiat sijoitettiin uudelleen ja sisäpihalle ajavien jäteautojen määrä vähentyi oleellisesti. Pelastuslaitoksen hankinnoissa pyrittiin valitsemaan ympäristömerkittyjä tuotteita kaupungin ja laitoksen hankintaohjeiden mukaisesti sekä hyödyntämään kaupungin kilpailuttamia toimittajia. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän rakentaminen aloitettiin alkukartoituksella ja ympäristövaikutusten arvioinnilla. Ympäristöasioiden koordinointi on osa toiminnanohjausta.

Räddningskommendörens översikt

Räddningsverket har under 2015 arbetat effektivt för att utveckla Helsingfors stads säkerhet. Under 2015 överskred vi i avsevärd grad vårt mål, i synnerhet vad gäller åtgärder inom säkerhetskommunikation och riskhanteringsåtgärder som säkerställer de operativa verksamhetsförutsättningarna. Också räddningsverkets ekonomi uppvisade ifjol ett utmärkt resultat till följd av en stram ekonomistyrning. Dessa goda resultat uppnåddes framför allt tack vare räddningsverkets personal. I november lanserades efter ett grundligt pilotskede ett nytt förfarande för egenkontroll för bostadsfastigheter. Det nya förfarings sättet förenar invånare, den tredje sektorn och myndigheter att identifiera risker, förebygga olycksfall och olyckor samt förbereda sig för nödsituationer. Under året genomförde vi två olika tillsyns omgångar riktade till stadsdelar och de gav bra resultat. Under 2015 var säkerhetskommunikationen fortsättningsvis den centrala metoden för förebyggande av olyckor, och det huvudsakliga målet var barn och unga.

Den långvariga ökningen av antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården avstannade 2014, men antalet ökade igen 2015 (+ 1 381 uppdrag). Räddningsverket utredde orsakerna till ökningen och strävade efter att utveckla verksamheten i samarbete med Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt och Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk. Andra centrala utvecklingsobjekt var bland annat egenkontrollen av patientdokumentationen.

Under förra året satsade man på utvecklandet av räddningsverksamhetens beredskapsledning genom att förbereda sig för ibrukttagandet av räddningsväsendets nya nationella datasystem. I samband med detta utvecklades situationscentralens nya verksamhetsmodell och kravenliga utrymmen som stödjer genomförandet av denna samt tekniska lösningar som främjar verksamheten.

Räddningsverkets driftsäkerhet utvecklades genom att man grundade en försörjningsberedskapsfunktion för den tekniska avdelningen. Funktionen integrerar kärn- och stödtjänsterna i högre grad än tidigare samt säkerställer bättre än tidigare räddningsverkets prestationsförmåga i alla situationer.

Under 2015 startades också ett projekt för utveckling av kommunikationen där man fastställde en ny kommunikationsstrategi, verksamhetsmodell, organisation samt metoder, verktyg och kanaler. Målet med projektet är att stödja genomförandet av räddningsverkets mål samt att

förbättra kärn- och stödtjänsternas genomslagskraft och effektivitet.

Räddningsverket fäste förra året uppmärksamhet vid personalens arbets säkerhet och arbetshälsa. Denna satsning har bland annat synts som en minskning av antalet arbetsolyckor jämfört med tidigare år.

Av våra verksamhetslokaler började Haga räddningsstation renoveras, och därför flyttades stationens verksamhet till tillfälliga lokaliteter. Under året skaffades också tre nya räddningsbilar och en djurräddningsbil. Dessutom förberedde man under året en anskaffning av sex nya ambulanser.

Tack till alla för det fina samarbetet år 2015!

Simo Weckstén
Räddningskommendör

Nyckelinformation från år 2015

Personal

Det skedde inga anmärkningsvärda förändringar i räddningsverkets personalstruktur under 2015. Man lyckades rekrytera nya anställda för de arbetsplatser som blivit lediga. År 2015 hade räddningsverket i genomsnitt 658 anställda. Antalet ökade med sju årsverken jämfört med föregående år.

Inga brandmän-förstavårdare utexaminerades från räddningsverkets Räddningsskola 2015. Den tillfälliga personalbristen bland den operativa personalen åtgärdades genom att man till avdelningen för räddningsväsendet anställde förstavårdare och brandmän-förstavårdare för cirka ett år långa vikariat. Nästa grupp utexamineras från Räddningsskolan 2016.

År 2015 deltog räddningsverket tillsammans med stadens övriga ämbetsverk i Kunta10-undersökningen, vars syfte är att utreda personalens arbete inom den kommunala sektorn samt förändringar i arbetet och arbetslivets påverkan på personalens hälsa och välbefinnande. Målet för undersökningen var Helsingfors och tio andra kommuner. Utifrån resultaten av enkäten har det varit möjligt att bättre än tidigare bedöma förändringar i arbetslivets kvalitet och deras påverkan på personalens hälsa och välbefinnande.

På basis av resultaten av Kunta 10-undersökningarna fastställdes i början av 2015 centrala områden för utveckling av arbetshälsan. Ett mål var bland annat att utveckla arbetsgemenskapsfärdigheterna vid hela ämbetsverket. En åtgärd var det försök som på hösten ordnades på förvaltnings- och utvecklingsavdelningen, där man testade ett gemensamt verktyg för mätning och utvecklande av arbetshälsan. Man förbättrade också arbetshälsan genom att ordna två personalfester för de anställda i oktober.

Under 2015 utvecklades arbetssäkerheten med hjälp av räddningsverkets processer och Helsingfors stads gemensamma principer för arbetarskydd och verksamhetsmodeller. Man satsade på att undersöka säkerhetsobservationer och arbetsolyckor. År 2015 minskade antalet arbetsolyckor jämfört med tidigare år.

Under 2012–2015 genomförde räddningsverket ett åtgärdsprogram för den åldrande operativa personalen i syfte att hantera räddnings- och vårdpersonalens åldersutveckling och andra belastande faktorer. Som mål för projektet fastställdes att man ska producera konkreta lösningar för de effekter som åldrandet orsakar i fråga om personalens arbetshälsa och funktionsförmåga samt räddningsverkets servicenivå och ekonomi. Projektets styrgrupp utgjordes av experter från räddningsverkets ledningsgrupp, stadskansliets personalavdelning, företagshälsovårdscentralen och Arbetshälsoinstitutet. Projektet organiserades i fyra delprojekt, som fokuserade på utvecklande av karriärplanering och kompetens, utvecklande av hälsa och funktionsförmåga, utvecklande av

personalledning samt utvecklande av tillämpning av anställningsvillkor. Representanter för personalen, närchefer, ledningen på mellannivå och experter delaktiggjordes i utvecklandet inom ramen för delprojekten. Allt som allt cirka 50 personer arbetade med projekten vid sidan om det egna arbetet. I projektet producerades sammanlagt cirka 50 utvecklingsprojekt, utbildningstillfällen och till dem anknutna lärdomsprov eller motsvarande utredningar. Projektet förnyade i betydande utsträckning personalledningen, karriärplaneringen, kompetenshanteringen samt hanteringen av hälsan och funktionsförmågan vid den operativa avdelningen.

Ytterligare information om räddningsverkets personal i sidan 25.

Ekonomi

Räddningsverkets ekonomi var år 2015 tack vare en stram ekonomistyrning utmärkt. Räkenskapsperiodens verksamhetsbidrag var 36,56 miljoner euro och det överskred målet med 6 procent vilket innebär att det var 2,3 miljoner euro bättre än räkenskapsperiodens budget. Av verksamhetsbidraget sparades ungefär 656 000 euro genom att underskrida den ursprungliga budgeten för driftskostnader på 52,19 miljoner med ungefär 1,3 procent.

Räkenskapsperiodens verksamhetsinkomst överskred budgeten med ungefär 12,4 procent. Avgifterna för brandsyner och andra tillsynsprestationer samt straffavgifter för falska brandalarm uppgick till nästan 717 000 euro. Med anknytning till prehospital akutsjukvård debiterades avtalsersättningar från HNS om ungefär 7,86 miljoner euro. Den största delen av inbesparingarna inom driftskostnader skedde i personalkostnaderna, som underskred budgeten med ungefär 2,2 procent. Icke-budgeterade utgifter orsakades av en kreditförlust på ungefär 164 000 euro.

Räddningsverket höll sig till investeringsanslagsbudgeten i fråga om lös egendom. Vad gäller brandbilar skaffades tre räddningsenheter. En ny enhet för djurräddning togs i bruk. Sex nya ambulanser beställdes. Helsingfors förnyade styrsystemet för befolkningslarmen. Hösten 2015 fattades ett beslut om att skaffa tre arbetsbåtar för oljebekämpning i kategori D. I fråga om övrigt lösöre gjordes nödvändiga ersättande anskaffningar.

Byggskedet i renoveringen av Haga räddningsstation inleddes. Renoveringen slutförs 2016. Man började bygga centralräddningsstationens nya situationscentral och ombyggnaden av manskapsköket inleddes. Projektet slutförs 2016. Yttertaget på Kottby räddningsstation håller på att förnyas. Tryckdörren i Näshöjdens skyddsrum förnyades. Renoveringen av hissarna i Nervandersgatans skyddsrum slutförs våren 2016.

Rescue Commander's review

In 2015, the Rescue Department operated efficiently in order to improve the City of Helsinki's safety. In 2015, we also exceeded our goals significantly, especially with regard to safety communication measures and risk management measures for ensuring operative conditions. Thanks to strict financial control, the Rescue Department's finances also achieved an excellent result last year. First and foremost, thanks for these excellent results go to the Rescue Department's personnel.

The new procedure for residential buildings' in-house control was launched in November after a comprehensive pilot stage. The new operational method brings together the residents, the third sector and the authorities and helps them recognise risks, prevent injuries and accidents and prepare for emergencies. During the year, we implemented two control rounds targeted at different city districts, which gave good results. In 2015, the key method for preventing accidents was still safety communication, which was mainly targeted towards children and young people.

The long-term growth of emergency medical care duties came to a halt in 2014, but the numbers started increasing again in 2015 (+1,381 assignments). The Rescue Department reviewed the reasons for this growth and attempted to develop operations in cooperation with the Hospital District of Helsinki and Uusimaa and the City of Helsinki's Department of Social Services and Health Care. Other central development targets were, for example, in-house control of patient documentation.

Last year we invested in the development of rescue operations' management preparedness by preparing for the commissioning of the rescue operations' new national information system. In connection with this, a new operational model was developed for the Situation Centre and the appropriate premises to support its implementation and the technical solutions facilitating its operations were planned.

The operational security of the Rescue Department was developed by establishing a service security function for the technical department. This integrates the core and support services more closely and ensures the Rescue Department's performance in all situations better than before.

In 2015, we also launched a development project for communications, which defined the new communications strategy, operational model, organisation and methods,

as well as tools and channels. Its objective is to support the realisation of the Rescue Department's goals and to improve the scope of influence and productivity of both core and support services.

Last year, the Rescue Department focused on the personnel's occupational safety and wellbeing. This investment paid off in the form of a reduced number of occupational accidents compared to previous years, for example.

Renovations were started in our premises in Haaga Rescue Station, due to which the station's operations moved to other premises. During the year, three new emergency vehicles and an animal rescue vehicle were acquired. In addition to this, the preparations for procuring six new ambulances were made.

Thank you all for your good work in 2015!

Simo Weckstén
Rescue Commander

2015 key information

Personnel

No significant changes took place in the personnel structure of the Rescue Department in 2015. We were able to recruit new staff members to fill open vacancies. In 2015, the Rescue Department's average number of staff was 658. The number increased by seven person years compared to the previous year.

No fire fighter-ambulance technicians graduated from the Rescue Department's Rescue School in 2015. The temporary staff shortage of operative personnel was remedied by hiring fixed-term ambulance technicians and fire fighter-ambulance technicians for the Rescue Department to about year-long substitute positions. The next course will graduate from the Rescue School in 2016.

In 2015, the Rescue Department, together with the City's other departments, participated in the Kunta10 study, the purpose of which is to review the work of municipal personnel and the changes to it, as well as the impacts of working life on the staff's health and well-being. In addition to Helsinki, ten other municipalities were studied. Based on the survey's results, it is now possible to better assess the changes in working life quality and their impacts on an individual's well-being and health.

Based on the Kunta10 survey's results, the central development areas for occupational well-being were determined in early 2015. The objectives included, for example, improving the whole Department's working community skills. One measure was an experiment organised in the Administration and Development Division in autumn, which tested the communal measurement and development tool for occupational well-being. Occupational well-being was also improved by arranging two staff parties in October.

Occupational safety, on the other hand, was developed in 2015 through the Rescue Department's processes and the City of Helsinki's shared occupational safety and health principles and operational models. Special attention was paid to the investigation of safety observations and workplace accidents. The number of occupational accidents decreased in 2015 compared to previous years.

Between 2012 and 2015, the Rescue Department implemented an Action Programme for Aging Operative Staff, which helps to manage the aging development of the rescue and EMC staff and other load factors. The defined objective for this project was to produce concrete solutions for the impacts of the aging staff on the occupational health and functional abilities of the personnel as well as the Rescue Department's service level and finances. The project's steering group was formed of the Rescue Department's executive team and the specialists from the Human Resources Division of the Executive Office, the Occupational Health Centre and the Finnish Institute of Occupational Health. The project was organised into four subprojects, which focused on development of career planning and competence, development of health and

functional abilities, development of HR management and development of employment conditions. The development actions of the sub-projects involved the staff representatives, immediate supervisors, middle management and specialists. All in all, 50 people took part in the project, in addition to their own duties. In total, the project produced around 50 development projects, training events and related thesis works or similar reviews. The project significantly reformed the HR management of operative staff, career planning, competence management and management of health and functional abilities.

More information about the Rescue Department's personnel can be found on page 25.

Finances

The Rescue Department achieved excellent financial results in 2015 thanks to strict financial management. The operating margin for the financial year was EUR 36.56 million and it exceeded the objective by 6%, being some EUR 2.3 million higher than the period's budget. Of the operating margin, approx. EUR 656,000 was achieved by underspending the original operating cost budget of EUR 52.19 million by about 1.3%.

The operational revenue of the financial year exceeded the budgeted 12.4%. Fees charged amounted to almost EUR 717,000 for fire inspections, other inspection work and false fire alarms. The Hospital District of Helsinki and Uusimaa was charged approximately EUR 7.86 million in contract fees related to the provision of emergency medical services. Most of the operational expenditure savings were due to the HR costs, which remained about 2.2% below the budget. As regards costs outside the budget, approx. EUR 164,000 was incurred from credit losses.

The Rescue Department remained within the investment grant budget for movables. Three new rescue units were procured in the form of fire engines. A new animal rescue unit was taken into use. Six new ambulances were ordered. The control system for Helsinki's emergency population warning system was upgraded. The procurement decision for three D class oil spill prevention boats was made in autumn 2015. Other assets were replaced as necessary.

The construction phase of Haaga Rescue Station's renovation was started. The renovation will be completed in 2016. The construction of the Central Rescue Station's new Situation Centre and the modification of the crew kitchen were started. These projects will be completed in 2016. The renewal of Käpylä Rescue Station's roof is under way. The pressure door for Niemenmäki civil defence shelter was renewed. The renovation of Nervanderinkatu civil defence shelter's lifts will be completed in spring 2016.

Tilastot

Pelastuslaitoksen henkilöstö

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2015

	vakituinen	määräaikainen	kaikki
Hallinto- ja kehittämisosasto	74	2	76
Pelastustoimen osasto	480	16	496
Tekninen osasto	99	3	102
kaikki yhteensä	653	21	674

Tunnusluvut

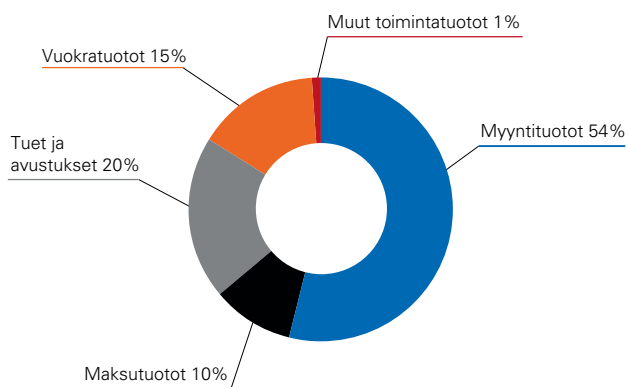
Pelastustoimen tunnusluvut 31.12.2015

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama
Suoritavoitteet					
Turvallisuuspisteet	8 000	0	8 000	9 822	1 822
Väestönsuojelukoulutukset	10	0	10	15	5
Tehokkuus/taloudellisuus					
Kaukolämmön kulutus (2010=100)	92	0	92	92	0
Sähkön kulutus (2010=100)	92	0	92	92	0
Toiminnan laajuustiedot					
Asukasluku	622 386	0	622 386	628 200	5 814
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta	6 700	0	6 700	7 363	663
Enzivastetehtävät	1 300	0	1 300	860	-440
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien	54 000	0	54 000	54 592	592
Resurssit					
Vakanssit vuoden lopussa	693	0	693	693	0
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella	669	0	669	658	-11
Bruttokäyttömenot	51 652	0	51 652	51 507	145
Nettokäyttömenot	38 352	0	38 352	35 563	2 789
Tuottavuusmittari					
	TA 2015	2015	2014	2013	2012
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas	83,0	82,0	83,9	84,4	83,0
Nettokäyttömenot, euroa/asukas	61,6	56,6	58,6	66,1	65,0
Uusi tuottavuusindeksi, (2012=100)*	102,6	106,4	104,1	99,4	100,0

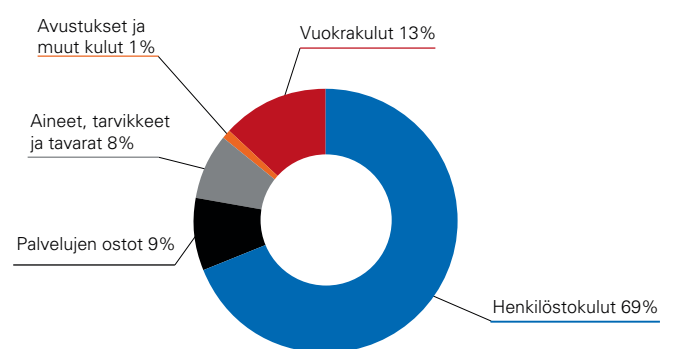
* Laskentakaavaa on korjattu, vuodet vertailukelpoisia.

TUOTOT	Myyntituotot	8 030 545	7 653 000	105%
	Maksutuotot	1 480 549	800 000	185%
	Tuet ja avustukset	3 003 359	2 550 000	118%
	Vuokratuotot	2 335 056	2 297 000	102%
	Muut toimintatuotot	93 947	0	
		14 943 457	13 300 000	
KULUT	Palkat ja palkkiot	-26 824 664	-27 435 000	98%
	Henkilösivukulut	-9 022 270	-9 210 286	98%
	Palvelujen ostot	-4 753 871	-4 801 000	99%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 065 505	-4 001 957	102%
	Avustukset	-141 000	-141 000	100%
	Vuokratulut	-6 516 612	-6 595 000	99%
	Muut toimintakulut	-182 823	-6 757	2706%
	Rahoitustuotot	0	0	
	Rahoituskulut	0	0	
			-51 506 746	-52 191 000
POISTOT		-1 628 544	-2 320 000	70%
Kaikki yhteensä		-38 191 834	-41 211 000	93%
	Henkilöstökulut	35 846 935		
	Palvelujen ostot	4 753 871		
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 065 505		
	Avustukset ja muut kulu	323 823	323 823	
	Vuokratulut	6 516 612		

Tuotot

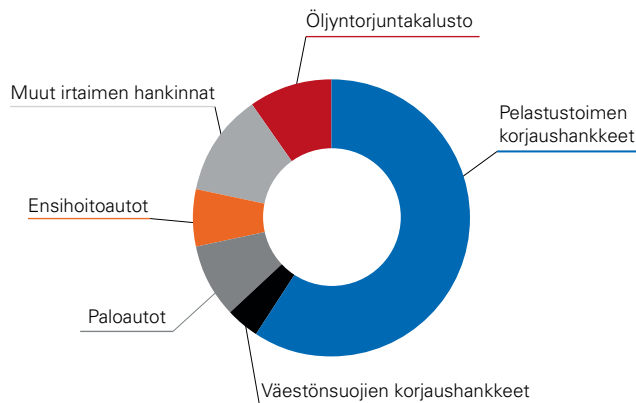
Kulut

Pelastuslaitos – Pääomatalous vuonna 2015

Pelastustoimen investoinnit 2015

Talousarviokohta	Talousarvio	Määrärahasiirrot	Toteutussuunnitelma	Hankintasopimukset	Osuus
Pelastustoimen korjaushankkeet	5 899 000,00	2 248 000,00	8 147 000,00	8 147 000,00	59,25%
Väestönsuojien korjaushankkeet	407 000,00	129 000,00	536 000,00	536 000,00	3,90%
Paloautot	1 070 000,00	129 000,00	1 199 000,00	1 199 000,00	8,72%
Ensihoitoautot	-	895 000,00	895 000,00	895 000,00	6,51%
Muut irtaimen hankinnat	1 270 000,00	393 000,00	1 663 000,00	1 663 000,00	12,09%
Öljyntorjuntakalusto	660 000,00	650 000,00	1 310 000,00	1 310 000,00	9,53%
YHTEENSÄ				13 750 000,00	100,00%

Paloautojen osalta hankittiin kolme pelastusyksikköä vuonna 2014 hankittujen neljän lisäksi. Uusi eläintenpelastusyksikkö otettiin käyttöön. Tilattujen kuuden ambulanssin toimitus on helmikuussa 2016. Helsingin väestöhälyttimien ohjausjärjestelmä uusittiin. Kolmen D – luokan öljyntorjunnan työveneen hankintapäätös tehtiin syksyllä 2015. Veneet tulevat liikuntaviraston ja nuorisosiainkeskuksen käyttöön. Muun irtaimen osalta tehtiin tarpeellisia korvaushankintoja.

Valvonnalliset toimenpiteet vuonna 2015

Palotarkastukset

Määräaikaiset palotarkastukset yhteensä	1253
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	77
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	247
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat	282
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	219
A5 Maatalousrakennukset	6
A6 Muut rakennukset ja kohteet	356
Asuinrakennukset	66
Vapaa-ajan rakennukset	0
Jälkitarkastukset	1280
Erityiset palotarkastukset	302
Ylimääräiset palotarkastukset	290
Yleisötalouksien palotarkastukset	79

Asiakirjavalvonta **2356**

Oma valvontalomakkeet	582
Pelastussuunnitelmat	1
Yleisötapahtumien pelastussuunnitelmat	642
Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjat	1131

Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastukset ja päätökset **190**

Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastuskäynnit	121
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävä asiakirjavalvonta	0
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät päätökset	69

Asiantuntijapalvelut **1542**

Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjaus	1427
Muut lausunnot (ml. ympäristölausunnot)	115
Muut päätökset	0

Käsitellyt poistumisturvallisuus selvitykset **123**

Palon- ja onnettomuustutkinnan selosteet **124**

Palontutkinnan selosteet	91
Onnettomuustutkintaraportit	33

VALVONNALLISET TOIMENPITEET YHTEENSÄ **7539**

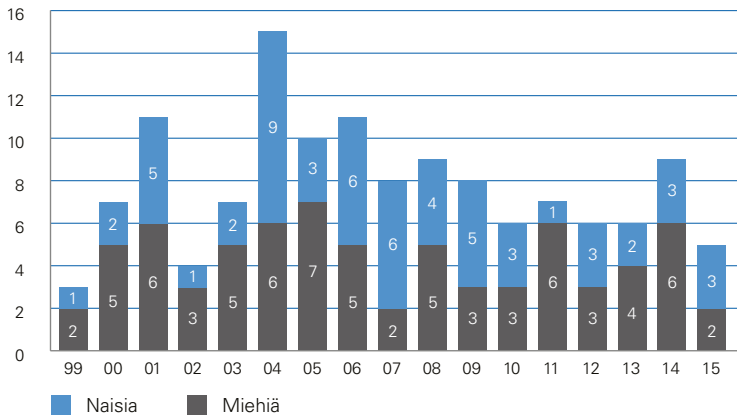

Turvallisuuskoulutukset 2015

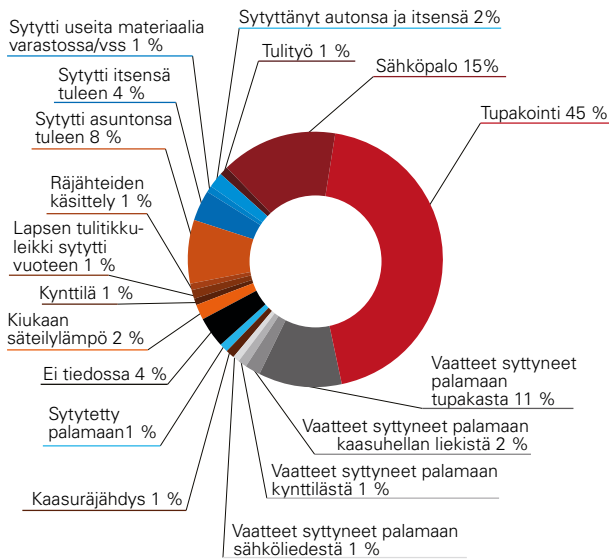
	Summa / Osallistujamäärä
Alle kouluikäiset	2471
Asuinrakennusten asukkaat	2156
Hoitolaitosten henkilökunta	6347
Ikäihmiset	600
Korkea-asteen oppilaitosten opiskelijat	1016
Kotikäyntejä tekevät henkilöt	170
Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijat	3146
Maahanmuuttajat	69
Majoitusliikkeiden henkilökunta	30
Muu kohderyhmä	738
Oppilaitosten henkilökunta	3562
Pelastussuunnitelman laatijat (asuintalot)	214
Pelastussuunnitelman laatijat (yleisötilaisuudet)	92
Pelastussuunnitelman laatijat (yritykset)	64
Peruskoulun 1–6 -luokat	3344
Peruskoulun 7–9(10) -luokat	3709
Päivähoitohenkilökunta	443
Suuri yleisö	2063
Virkamiehet ja luottamusmiehet	260
Yhteisöjen, järjestöjen ym. jäsenet	460
Yritysten, liike- ja teollisuuslaitosten henkilökunta	480
Kaikki yhteensä	31434

	Summa / Osallistujamäärä
Alkusammutus	3580
Arjen turvallisuus	5051
Asumisen turvallisuus	904
Ensiapukoulutus	296
Hätänumero 112	20
Muihin valmiusorganisaatioihin nimettyjen henkilöiden koulutus	33
Muu aihe	1165
Muu koulutus	3460
Muu tulipysäkkikoulutus	1795
Nou Hätä!	1412
Palonehkäisy	2575
Paloturvallisuus	300
Pelastussuunnitelma	244
Pelastustoimen esittely	2864
Poistumisturvallisuus	5030
Toiminta hätätilanteessa	1422
Tulipysäkki-interventio	56
Turvakävely	1227
Kaikki yhteensä	31434

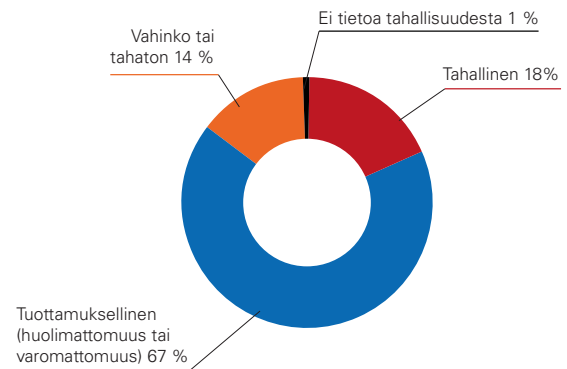
Tulipaloissa menehtyneiden määrät ja sukupuolijakauma Helsingissä 1999–2015

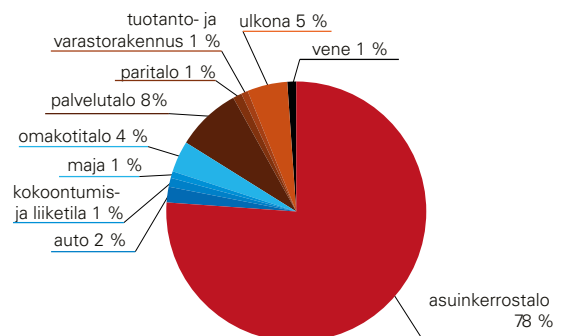
Arvioidut syyt tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2015

Arvioidut syyt tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2015

Rakennustyytit tulipaloissa, joissa kuoli ihmisiä 1999–2015

Nuohoustoimen tilasto 2015

	kpl
Kortistossa olevien kiinteistöjen määrä:	20 350
Nuohottujen kiinteistöjen määrä:	11 428

Tulisijoista aiheutuneita rakennuspaloja tai niiden vaaroja

VUOSI	2012	2013	2014	2015
Kuuma tai hehkuva esine tai tuhka	20	27	24	21
Nokipalo		1	1	2
Riittämätön suojaetäisyys	30	17	0	
Vaurio tulisijassa tai hormissa	4	1	1	1
Nokipalo	0	1	1	2
Kipinä tai kekäle tulisijasta tai hormista	0	1	1	2
Riittämätön suojaetäisyys	13	9	15	10
YHTEENSÄ	67	57	43	38

Lausunnot :

Paloviranomaiselle annettuja tulisija / hormi lausuntoja 129

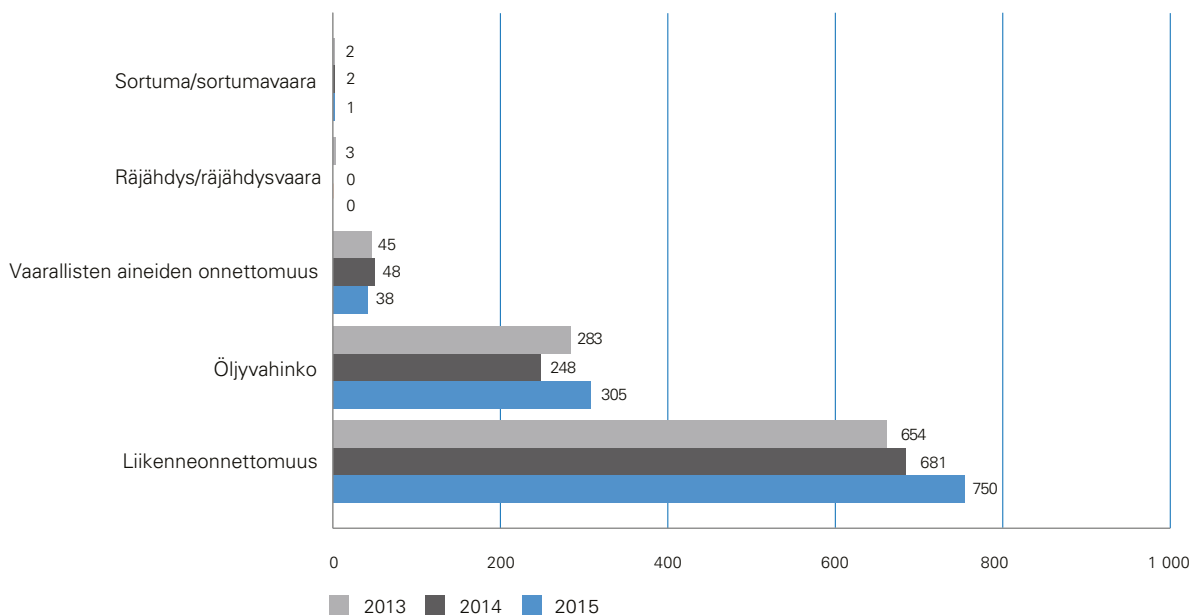
Pelastustoimen hälytystilasto 2011–2015

	2011	2012	2013	2014	2015
TULIPALOT	1196	906	997	1062	871
Rakennuspalo	180	140	136	127	117
Rakennuspalovaara	381	342	328	380	325
Maastopalo	131	56	151	161	78
Liikennevälinepalo	168	142	120	138	108
Muu tulipalo	336	226	262	256	243
MUUT ONNETTOMUUDET	1272	1108	987	979	1094
Liikenneonnettomuus	858	782	654	681	750
Öljyvahinko	346	280	283	248	305
Vaarallisten aineiden onnettomuus	55	42	45	48	38
Räjähdyks/räjähdyksvaara	4	1	3	0	0
Sortuma/sortumavaara	9	3	2	2	1
MUUT TEHTÄVÄT	7002	6157	6407	6102	6443
Autom. paloilmittimen tarkastus-/varmistustehtävä	2452	2508	2393	2170	2159
Palovaroittimen tarkastus-/varmistustehtävä	423	420	359	500	448
Muu tarkastus-/varmistustehtävä	965	897	938	980	973
Ensivastetehtävä	1044	1026	1117	869	816
Ihmisen pelastaminen	123	121	143	172	170
Eläimen pelastaminen	757	545	676	755	948
Vahingontorjuntatehtävä	895	331	450	343	545
Avunantotehtävä	164	158	193	129	186
Virka-aputehtävä	178	151	138	184	198
Tietoa ei ole kysytty	1	0	0	0	0
Yhteensä	9470	8171	8391	8143	8408
Yhteistoimintatehtävä*	157	131	138	198	176
Yhteistoimintatehtävä**	235	210	270	259	189

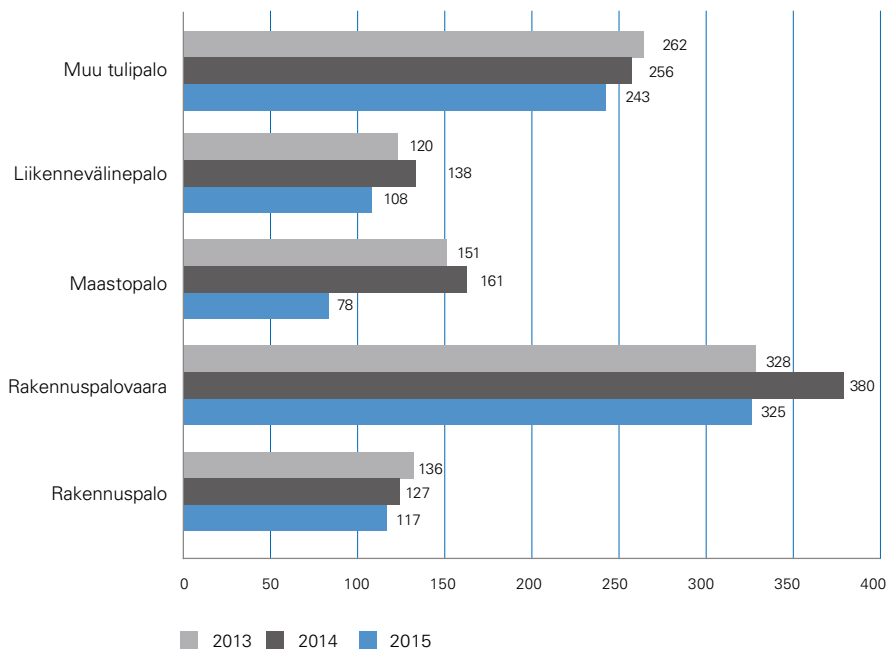
* Helsingissä tapahtuneet yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinkiä on avustettu. Nämä tehtävät sisältyvät yllä olevaan taulukkoon, johon ne on listattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan.

** Yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinki on avustanut muita pelastuslaitoksia. Nämä tehtävät on kirjattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan avustettavan pelastuslaitoksen tehtäväksi.

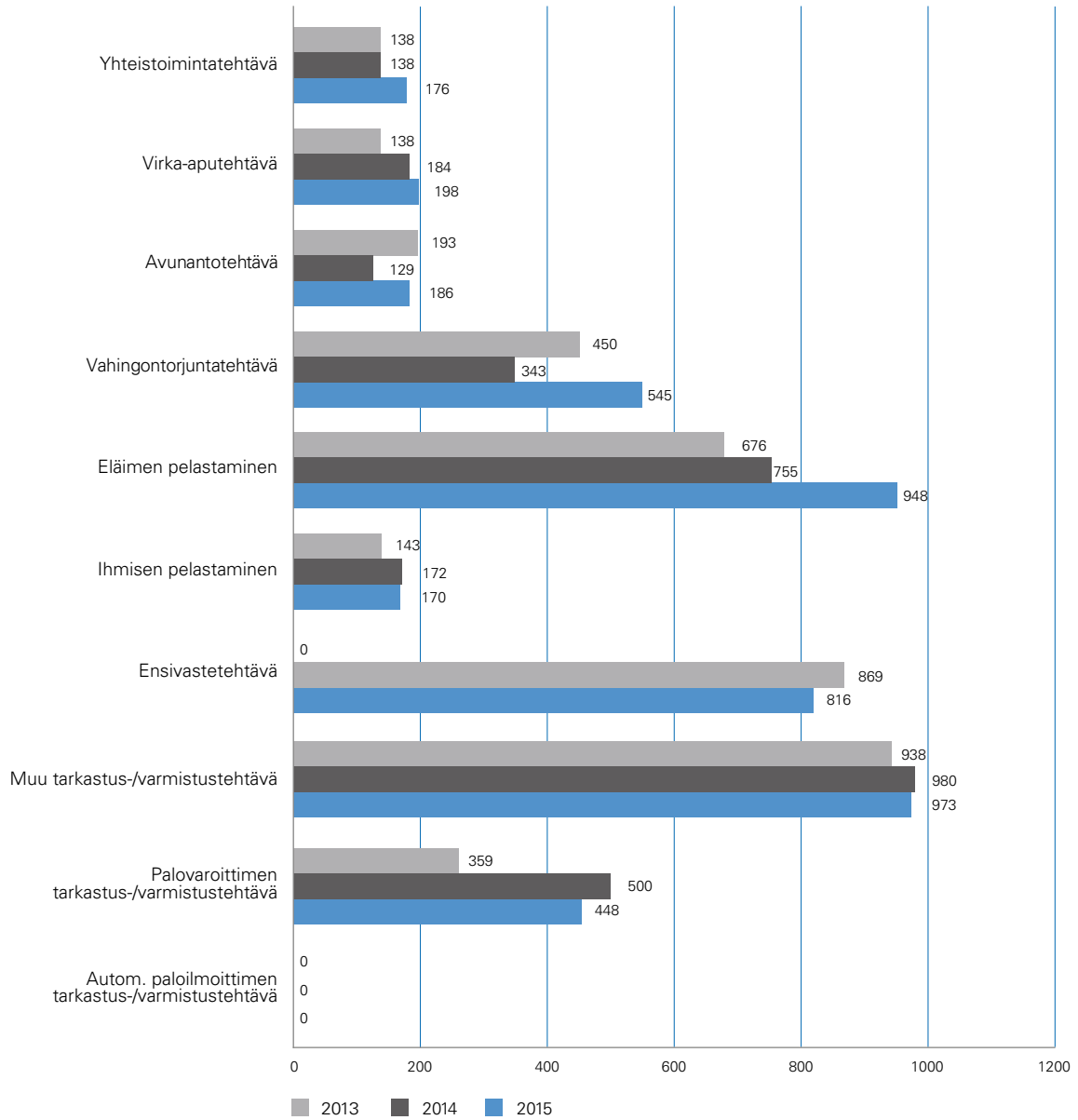
Pelastustoimen onnettomuudet vuosittain 2013–2015

Tulipalot 2013–2015

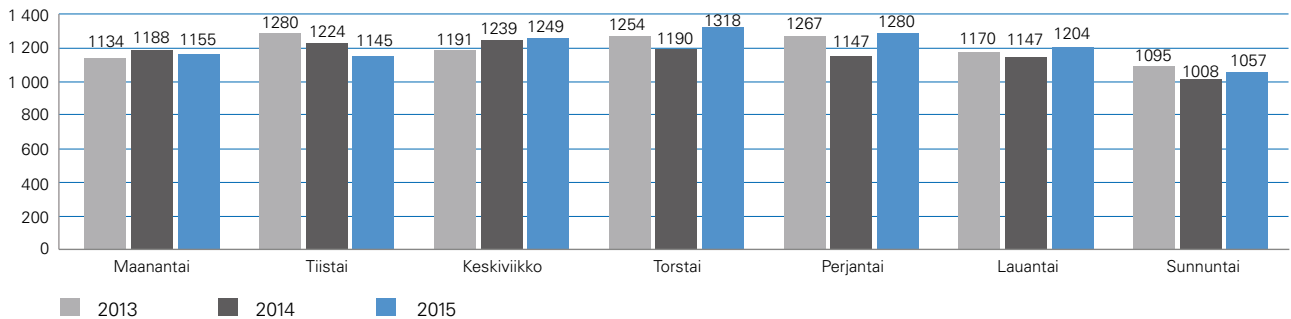

Pelastustoimen muut tehtävät vuosittain 2013–2015

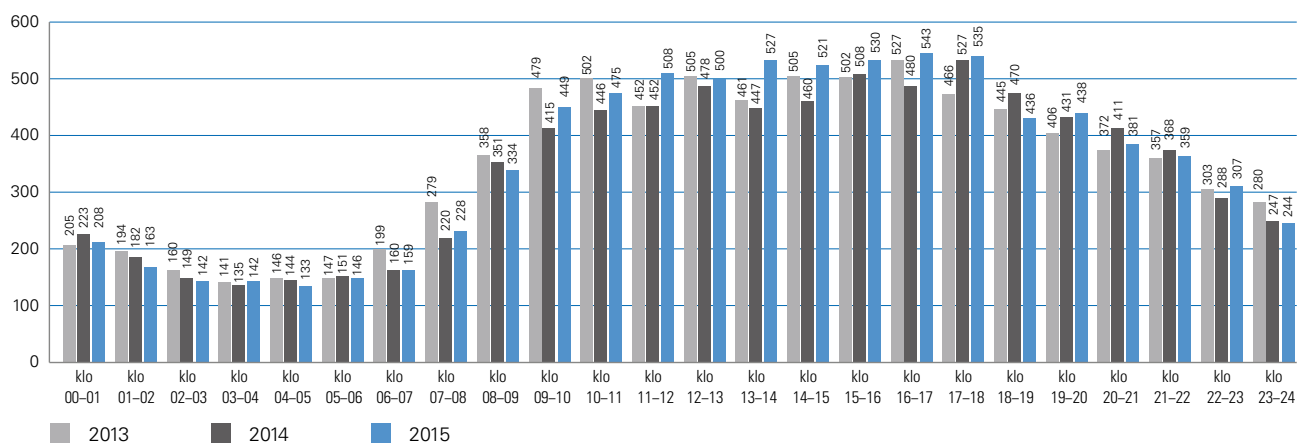

Yhteensä 2015 8 408

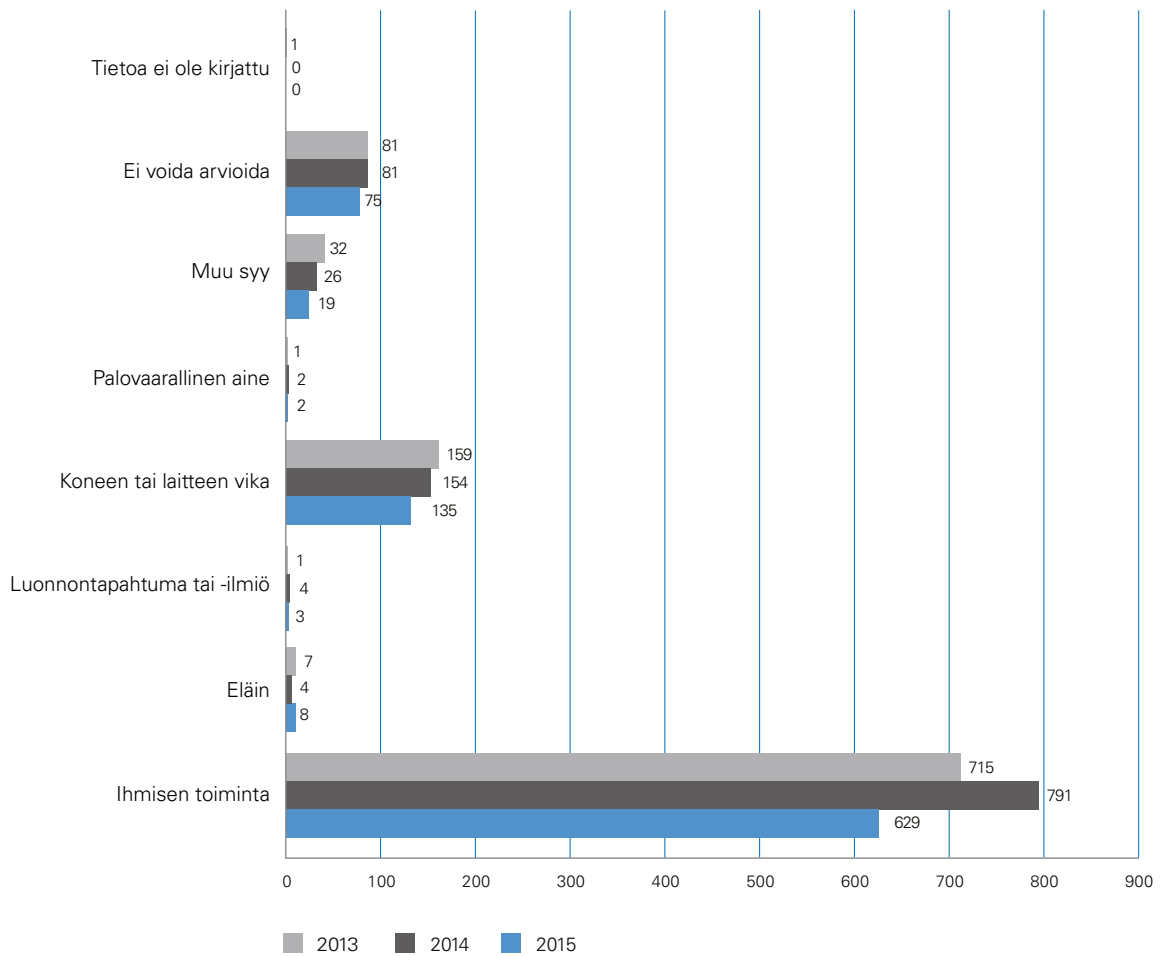
Viikonpäivän mukaan 2013–2015

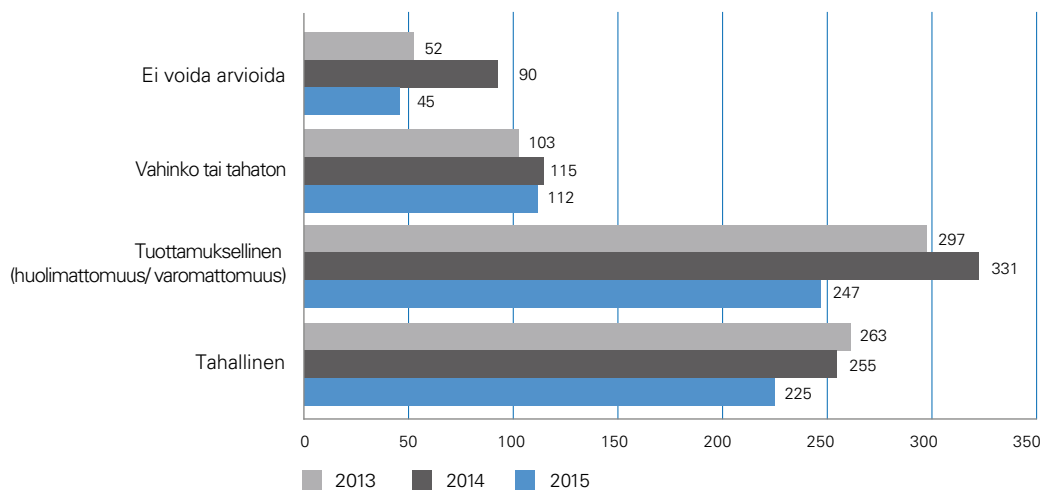
Kellonajan mukaan 2013–2015

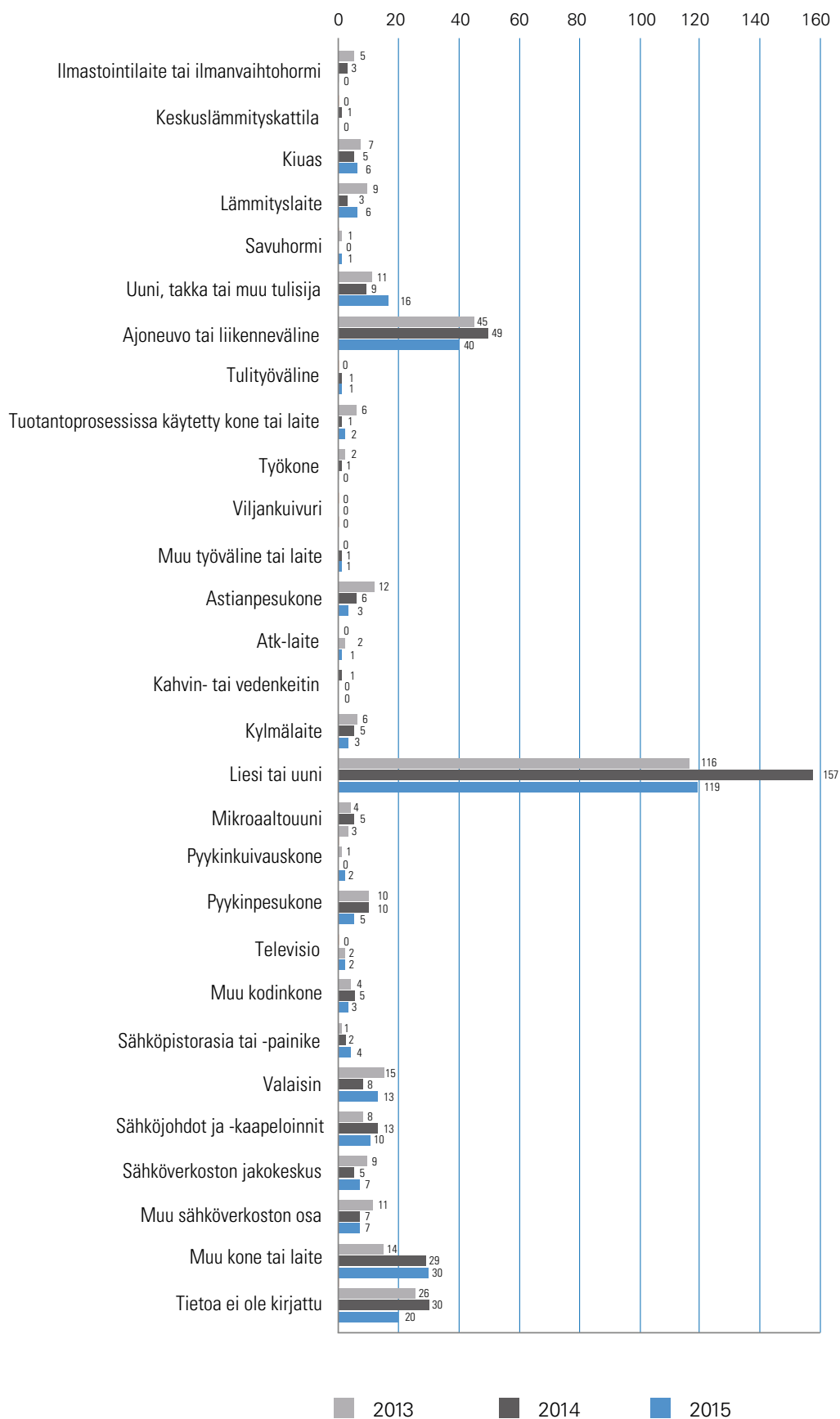
Tulipalon pääasiallinen aiheuttaja 2013–2015

Arvio tulipalon tahallisuudesta 2013–2015

Tulipalon aiheuttanut kone- tai laite 2013–2015

Tehtävät yksiköittäin ja asemittain 2011–2015

Yksikkötunnus	2011	2012	2013	2014	2015	Yksikön laatu
RHE20	10	4	2			Johtoyksikkö
RHE30	158	111	88	66	60	Johtoyksikkö
RHE40	1372	1 213	1 013	925	946	Johtoyksikkö
RHE 41			2	1		Johtoyksikkö
RHE100	13	4	3	9	4	Johtokeskuyksikkö
RHE111	3	3	3		1	Linja-auto
RHE101	1777	1 563	1 373	1 439	1 434	Pelastusyksikkö
RHE103				238	309	Säiliöyksikkö
RHE105	1300	1 149	1 085	1 012	1 019	Raskaspelastusyksikkö
RHE1095	326	330	383	370	393	Eläinpelastusyksikkö
RHE106	550	572	496	439	391	Nostoyksikkö
RHE1062	232	137	160	150	147	Nostoyksikkö
RHE109			1			suuronnettomuusyksikkö
RHE201	1489	1 235	1 029	1 599	1 621	Sukellus/pelastusyksikkö
RHE205		601	217	100		Sukellus/pelastusyksikkö
RHE206	726	134		31	152	Nostoyksikkö
RHE211	215	62	893	11		Pelastusyksikkö
RHE216		22	96	2		Nostoyksikkö
RHE208	1	9	3	4		Hengityssuojainhuoltoyksikkö
RHE218		2				Vene/alus
RHE2082					1	Vene/alus
RHE301	1541	1 326	1 299	1 366	1 395	Pelastusyksikkö
RHE303	540	414	327			Säiliöyksikkö
RHE306	246	147	143	42		Nostoyksikkö
RHE401	1380	1 035	982	1 075	1 018	Pelastusyksikkö
RHE4094	111	75	63	90	84	Kontti/huoltoyksikkö
RHE501	1003	870	894	916	909	Pelastusyksikkö
RHE503	232	190	164	185	174	Säiliöyksikkö
RHE5099			1	1		Kontti/huoltoyksikkö
RHE601	1111	997	1 029	1 071	1 037	Pelastusyksikkö
RHE606	254	205	187	214	209	Nostoyksikkö
RHE6094	72	25	21	20	18	Kontti/huoltoyksikkö
RHE609	18	36	37	24	37	Kontti/huoltoyksikkö
RHE6098		10	3	2	8	Mönkijä
RHE60982				1	4	Mönkijä
RHE608	5	3	3	6	3	Vene/alus
RHE6082	6	1		5	2	Vene/alus
RHE701	868	677	748	717	719	Pelastusyksikkö
RHE703	222	179	188	147	101	Säiliöyksikkö
RHE7058					17	Kemikaalintorjuntayksikkö
RHE7094	42	27	28	17		Kontti/huoltoyksikkö
RHE709	338	241	250	213	246	Öljyntorjuntayksikkö
RHE708	7	8	19	16	19	Vene/alus
RHE801	29	19	28	47	56	Pelastusyksikkö
RHE808	2	11	22	26	22	Vene/alus

Kallion pa.	Erottajan pa.	Haagan pa.
Käpylän pa.	Malmin pa.	Mellunkylän pa.
Herttoniemen pa.	Kallion pa.	

Sopimuspalokuntien VPK tehtävät 2015

Yksikkötunnus	Pakinkylän VPK	Vanha-Käpylään VPK	Helsingin VPK	Lauttasaaren VPK	Haagan VPK	Pitäjänmäen VPK	Pukinmäen VPK	Oulunkylän VPK	Puistolän VPK	Tapanilan VPK	Malmin VPK	Laajasalon VPK	Tammisalön VPK	Mairaniemen VPK	Vuosaaren VPK	yhteensä
RHE1395			53	57	44	38			52	34	58	49	56	60		501
RHE231			22													22
RHE2312			3													3
RHE2396																
RHE241				9												9
RHE245																
RHE331					5											5
RHE341						4										4
RHE431		12														12
RHE441	12															12
RHE445	3															3
RHE451								11								11
RHE4596								75								75
RHE531									3							3
RHE537																
RHE541							7									7
RHE551											5					5
RHE557																
RHE562										6						6
RHE631														22		22
RHE638														1		1
RHE6396														12		12
RHE731													25			25
RHE736													13			13
RHE7396													1			1
RHE741												12				12
RHE743												8				8
RHE7496																
Yhteensä	15	12	78	66	49	42	7	86	55	40	63	69	95	95		772

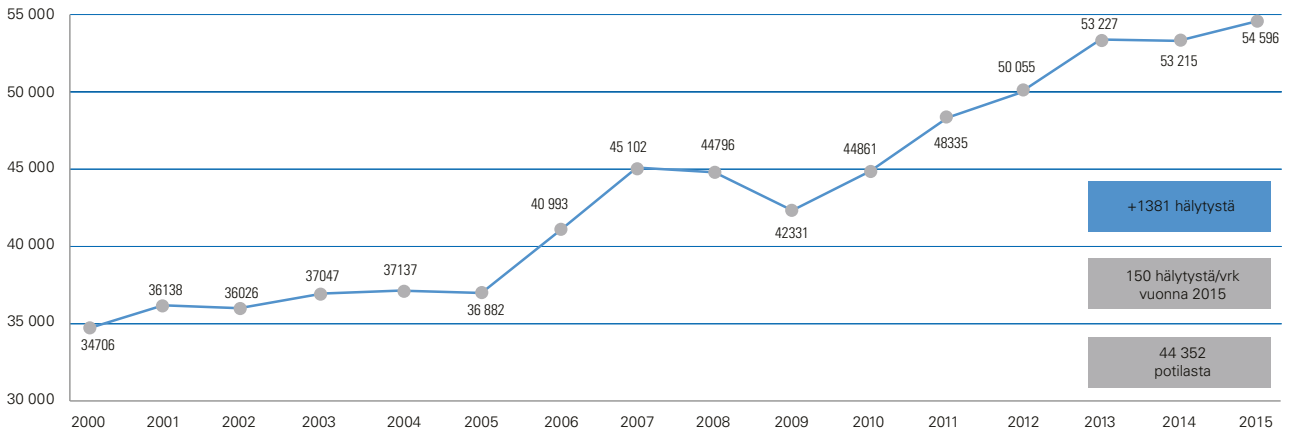
RHE125

Liikennelaitoksen raivausyksikkö

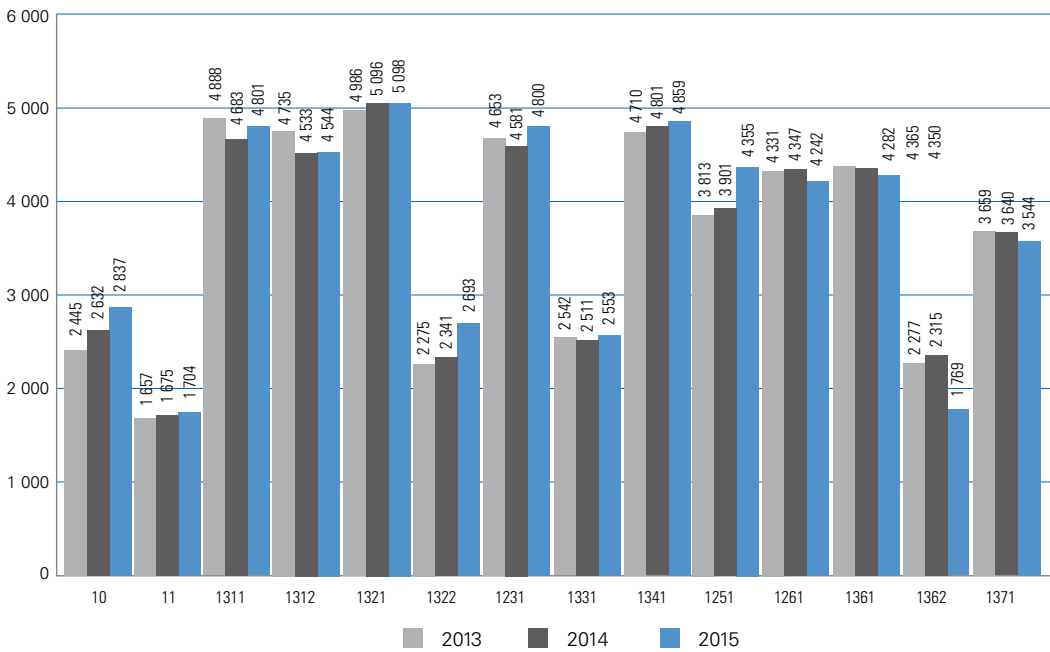
37

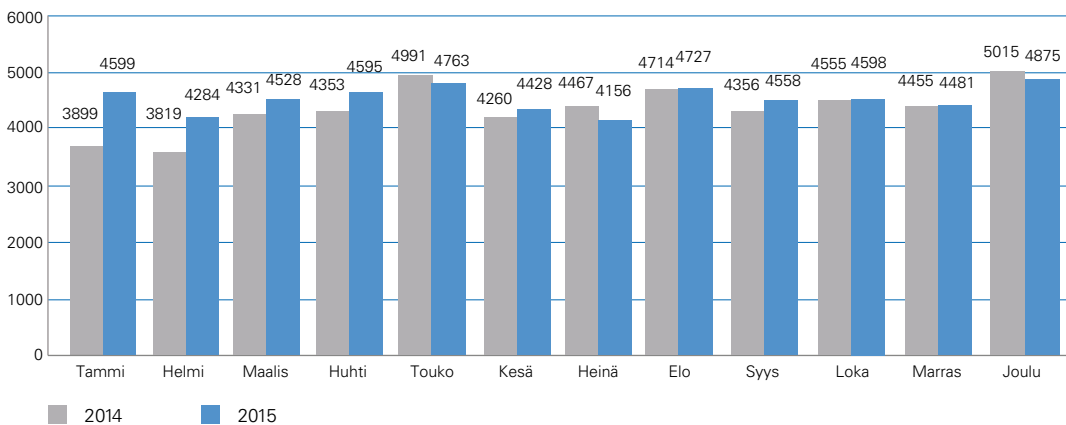
Ensihoitohälytysten kokonaismäärän kehittyminen 2000–2015

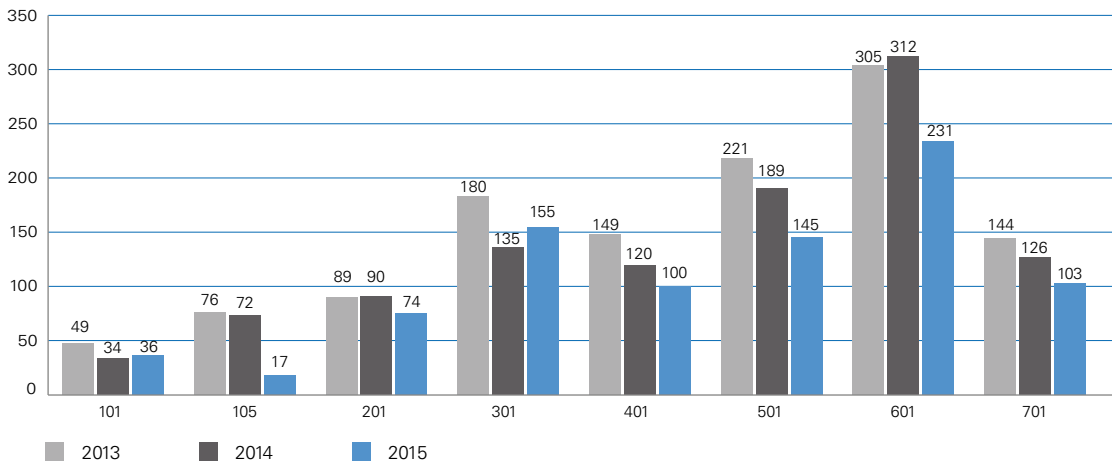
Ensihoitohälytysten yksikkökohtainen vuositilasto 3 vuoden ajalta

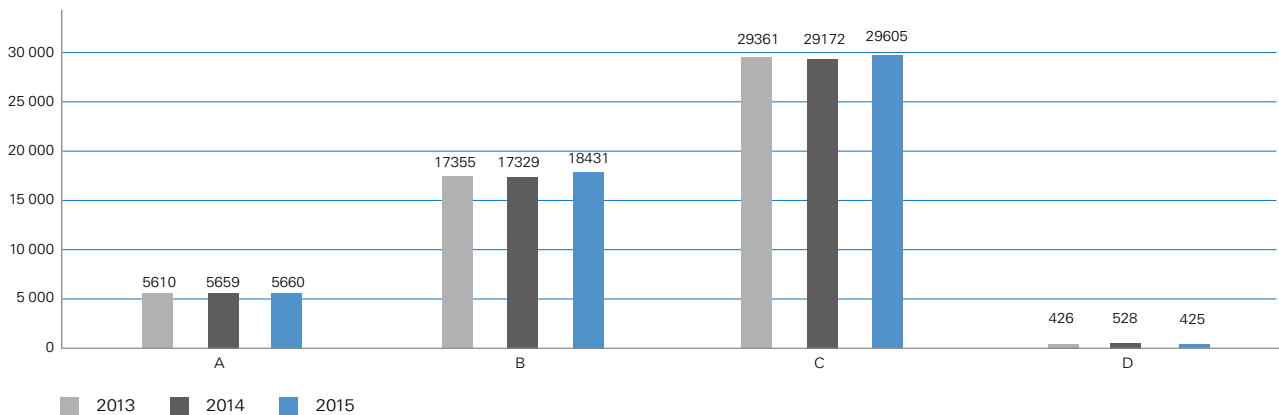
Hälytykset kuukausittain 2015

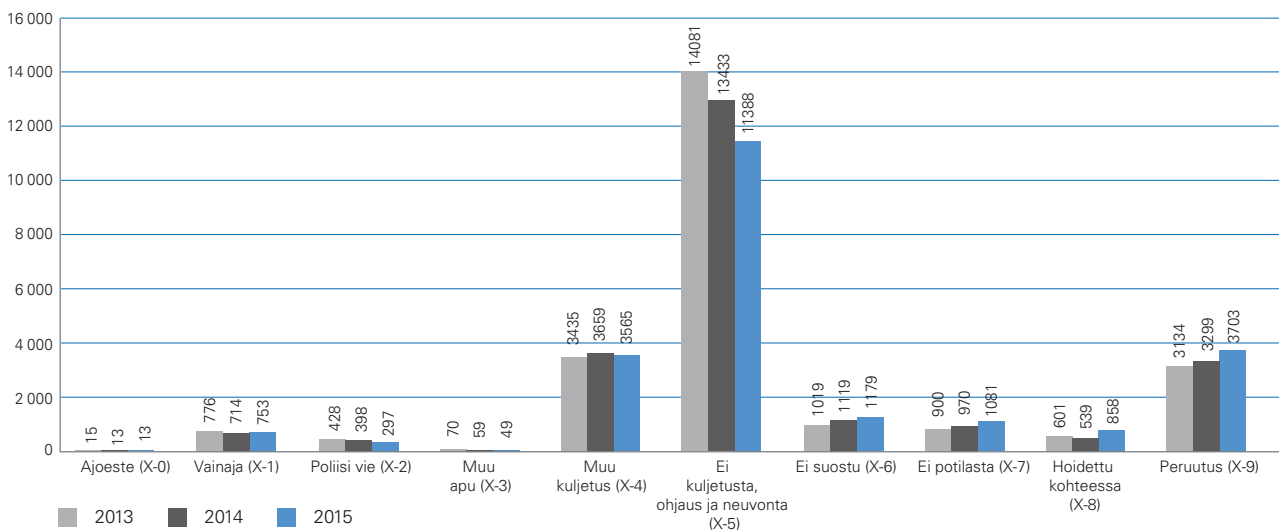
Pelastusyksiköiden ensivastetehtävät yksiköittäin viimeisen 3 vuoden ajalta

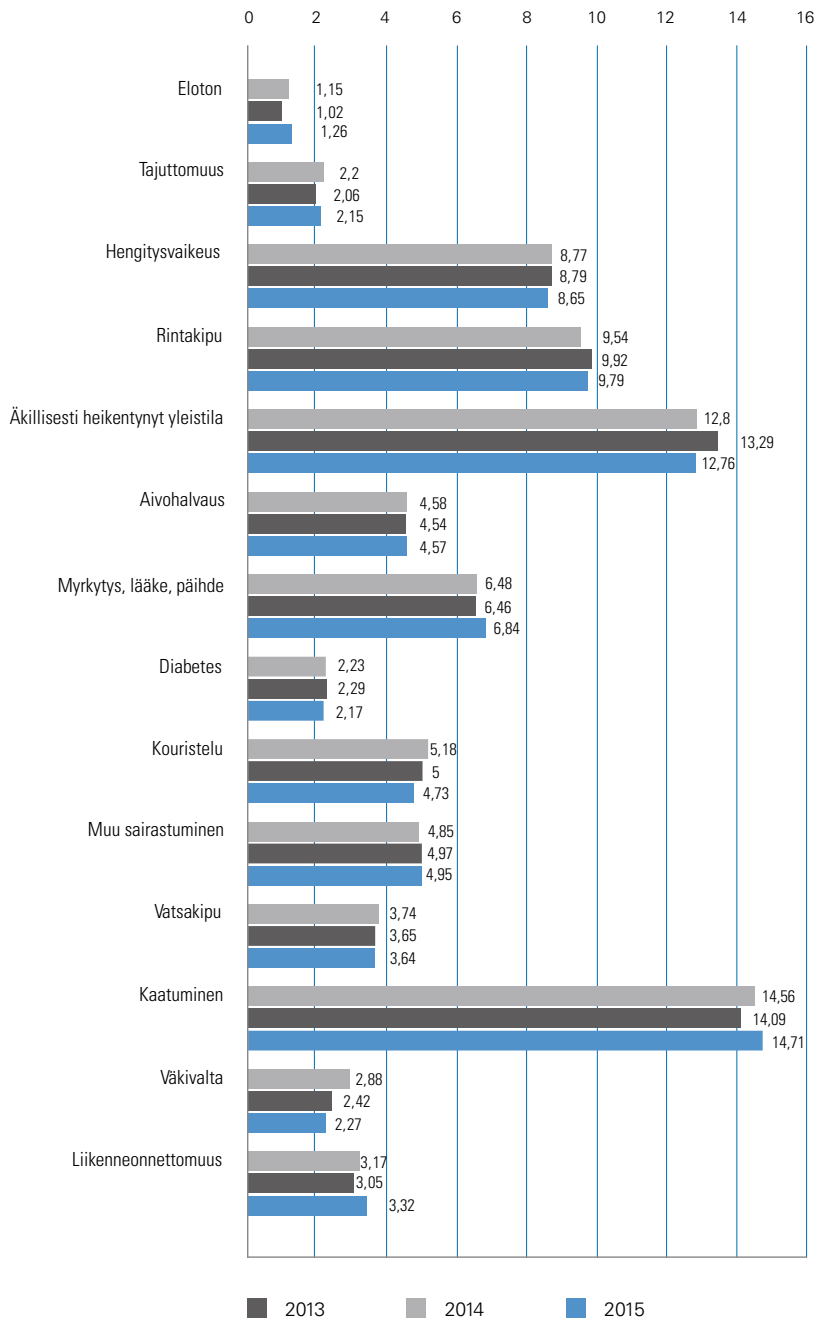
Ensihoitohälytysten jakautuminen eri kiireellisyysluokkiin

X-koodien (ei kuljetusta) jakautuminen

Ensihoitotehtävien jakautuminen tehtäväluokittain prosentteina tehtävien kokonaismäärästä viimeisen kolmen vuoden aikana

Moottoriajoneuvokalusto 2015

Ajoneuvot	Keskus- pelastus- asema/ varalla	Erottajan pelastus- asema/ Jätkäsaari/ varalla	Haagan pe- lastusase- ma/pelas- tuskoulussa ja varalla	Suomen- linnan pelastus- asema/ varalla	Käpylän pelastus- asema/ varalla	Malmin pelastus- asema/ varalla	Mellun- kylän pelastus- asema/ varalla	Herttonie- men pe- lastus- ja ympäris- tönsuoje- luasema/ varalla	Kaivopuis- ton me- riasema/ varalla	Tukikohta, Vallin- koskentie	Yht.
Johtoautoja	5										5
Johtokeskusautoja	1										1
Pelastusautoja	1/4	1	1/4	1	1	1	1/1	1			17
Pioneeriautoja	1/1							0/1			3
Säiliöautoja	1					1		1			3
Lääkäriyksikkö	1/1										2
Ambulansseja	3/3	2/1	1/3	1	2	1+1	3/2	2			25
Puomitikasautoja	1	1					1/2				5
Nostolava-autoja	1										1
Kalustoautoja			-1/0			1					2
Kalustokuorma-autoja	3				1		2	1			7
Miehistöautoja	16	6	4/9		1	3	2	1			42
Miehistölinja-autoja	1										1
Huoltoautoja	5	2			1		1	1		9	19
Kurottajatrukkeja								1			1
Traktoreita	1	1	1		1		1	1			6
Moottorikelkkoja							1				1
Maastokulku-neuvoja						1					1
Öljyntorjuntaveneitä E-F luokka				1				1	1		3
Yhteensä	50	14	24	3	7	9	17	11	1	9	145
Liikennelaitoksella kevyt raivausauto						Lisäksi Ilmailulaitoksen lentokenttäsammutusauto					

Helsingin kaupungin pelastuslaitos
PL 112, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 1651
Fax. 09 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>

Helsingfors stads Räddningsverk
PL 112, 00099 Helsingfors stad
Tel. 09 310 1651
Fax. 09 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>

Helsinki City Rescue Department
PL 112, 00099 City of Helsinki
Tel. +358 (0)9 310 1651
Fax. +358 (0)9 30029
helsinginpelastuslaitos@hel.fi
www.hel.fi/pel
Facebook: www.facebook.com/helsinginkaupunginpelastuslaitos
Twitter: <https://twitter.com/brankkarit>